

Fåglar i Bohuslän

Fågelåret 2014

Fåglar i Bohuslän

ges ut av **Bohusläns Ornitologiska Förening (BohOF)**. Varje år utkommer ett nummer med en sammanställning av de mest intressanta fågelobservationerna som gjorts i landskapet under föregående år. I mån av tid och material utkommer också emellanåt ett nummer med artiklar om fåglar, fågelskådare och fågellokaler i Bohuslän.

BohOF grundades år 1998. Föreningens syfte är att stimulera intresset för och kunskapen om fågellivet i Bohuslän, samt att agera i fågelsskyddsfrågor inom landskapet. Varje år anordnas ett antal möten, föredrag, exkursioner, studiecirklar och resor för medlemmar och andra intresserade.

Medlemsavgiften (som inkluderar *Fåglar i Bohuslän* och ett medlemsblad) är 150 kr, för juniorer 50 kr och för familjemedlemmar 40 kr. Beloppet sätts lämpligen in på postgiro 169 55 43–7, och glöm inte att ange namn, adress och gärna telefonnummer. Äldre fågelrapporter från fågelåren 1998–2013 (samt nr 2 från 2006–2009 och 2011–2012) finns fortfarande att köpa; är du intresserad så hör av dig till Kenneth Johansson (tel nr och e-postadress finns på sidan 67).

På BohOF:s hemsida **www.bohof.com** ges information om föreningen och fågelskådande i Bohuslän, samt flera intressanta länkar. Uppgifter om aktuella fågelobservationer finns på **www.artportalen.se**.

Namn, adresser och telefonnummer till BohOF:s styrelsemedlemmar och kommunombud återfinns på sidan 66 och 67. Rapportmottagare är Lars Viktorsson, och hans adress, e-postadress och telefonnummer finns på sidan 12.

Innehåll

Fågelåret 2014	3
Nya arter för Bohuslän 2014	6
Vädret 2014	10
Om rapporten och rapportering	12
Systematisk sammanställning för år 2014	14
BohOF:s kommunombud	66
BohOF:s styrelse	67

Omslag och baksida. Tuvsnäppa vid Haby bukt, Ramsvikslandet, Sotenäs 5 oktober 2014.
Foto: Lars Molander (www.larsmolanderfoto.se)

Fågelåret 2014

Tre *gransångare* sågs i de sydligaste delarna av landskapet i januari, och en *storspov* noterades 2 februari vid Jordhammars norra holme, Stenungsund. Under februari sågs fantastiska 652 *dvärgmåsar*, vilket till och med överträffar den tidigare rekordnoteringen för ett helt år. En mycket tidig *mindre strandpipare* påträffades vid Torslandaviken, Hisingen 22 mars. Landskapets första *vitögda dykand* dök upp i Morlanda dammar, Orust 11 april, medan det andra fyndet av *ormörn* gjordes vid Krabberöd, Orust 18 april. Det sistnämnda datumet sågs en *gulhämpling* på Resö, Tanum och ännu en vid Torslandaviken 19 april, där också en *stäpphök* fanns att beskåda 18–19 april. Årets andra *stäpphök* passerade vid Älje-Porsen, Uddevalla 20 april, medan en *amerikansk kricka* uppehöll sig vid Hålkedalskilen, Strömstad 21–22 april. Kungälv kommun radade upp tre rariteter i slutet av april: En *brun glada* vid Vallby 23 april, en *citronärsla* vid Ödsmåls kile 27 april samt en *gulhämpling* vid Bastö samma datum.

Citronärsla, 2K hane, Ödsmåls kile, Kungälv 27 april 2014. Foto: Björn Dellming

Två *spovsnäppor* rastade på Ramsö, Strömstad 2 maj och en *rostgumpsvala* höll till vid Mollön, Uddevalla 3–5 maj. Hela 129 *gluttsnäppor* rastade vid Breviks kile, Tjörn 6 maj och 232 *ljungpipare* vid Åseby, Kungälv 7 maj. En *halsbandsflugsnappare* sågs vid Lassadammen, Lysekil 7 maj, årets fjärde *gulhämpling* påträffades på Marstrandsön, Kungälv 10 maj och en *svart stork* passerade vid Älje-Porsen 14 maj. Sveriges hittills största invasion av *vitvingad tärna* märktes också i Bohuslän: fyra exemplar sågs på Hisingen 17–20 maj, de första fynden på sexton år. En *turturduva* noterades vid Torslandaviken 21 maj, och samma datum sågs en *rostgumpsvala* vid Brevik, Öckerö. Vid Morlanda dammar sjöng en *trastsångare* 23 maj, och detta datum hördes också den första av årets 27 spelande *vaktlar*. En lyckligt lottad skådare fick uppleva hur landskapets första (och Sveriges andra!) *svartbrynade albatross* passerade hans båt mellan Mollön och Måseskär utanför Orust 25 maj. Vid Osbäcken, Hisingen upptäcktes en sjungande *busksångare* 31 maj.

En sjungande *busksångare* hördes vid Uxås, Lilla Edet 3 juni och ännu en vid Assmunderödvatten, Orust 6–11 juni. En *lundsångare* sjöng vid Ersdalen, Hönö 9–12 juni, medan en *brun glada* observerades vid Fossum, Tanum 24 juni och ännu en vid Runsvallen, Kungälv 12 juli. En *svarthuvad mås* lämnades in på Torslanda djurklinik 23 juli, men avled dagen efter. Vid Marstrand sträckte en *biätare* mot SV 18 juli, och under en fisketur söder om Väderöarna 26 juli fotograferades landets tredje (och Bohusläns första) *svarthuvade trut*, som emellertid inte artbestämdes

Rostgumpsvala, Mollön, Uddevalla 5 maj 2014. Foto: Nils-Göran Henriksson

Vitvingad tärna, Torslandaviken, Hisingen 20 maj 2014. Foto: Hans Zachrisson

förrän ett halvår senare! Från och med 10 augusti och två månader framåt rastade minst 75 *småsnäppor* i landskapet, medan en *silkeshäger* sågs vid Ödsmåls kile 25 augusti. En *korttålar* höll till på Vadholmen, Uddevalla 5 september och två *större piplärkor* påträffades vid Hyppeln, Öckerö respektive Torslandaviken 11 september. Otroliga 512 *bredstjärtade labbar* inräknades från och med 25 september och fram till 22 december, medan 57 *gråliror* noterades under ungefär samma period. Landskapets andra säkerställda *sibiriska gransångare* påträffades på Måseskär, Orust 23 september.

En *tofslärka* sågs vid Lysekils sjukhus 1 oktober, och tre *taigasångare* rapporterades från Uddevalla, Orust respektive Hisingen 1–5 oktober. Vid Haby bukt, Sotenäs rastade en *tuvsnäppa* 4–7 oktober, en *svarthakad buskskvätta* fanns vid Torslandaviken 5 oktober och ännu en *större piplärka* sågs vid Ödsmåls kile 18 oktober. En sen *drillsnäppa* noterades vid Tjärnö, Strömstad 30 oktober. Under oktober rapporterades också hela 402 *dvärgmåsar*. Årets enda *vattenpiplärka* sågs på Marstrandsön 7 november, och två kraftigt försenade *ärtsångare* påträffades vid Hummerviken, Öckerö respektive Kungshamn, Sotenäs 21 november. Två *vitvingade trutar* gästade oss i december, en i Lysekil den 14:e och en vid Måseskär den 20:e, och en *brun glada* sågs i Uddevalla 27 december. Det enda fyndet av *vittrut* under året gjordes slutligen vid Lökeberg, Kungälv 29 december.

Arter som förekom i rekordantal var *svartnäbbad islom*, *lärkfalk*, *bredstjärtad labb*, *dvärgmåsa*, *nattskär*, *göktyta*, *näktergal* och *sävsångare*. Bland de arter som uteblev märks praktejder, *svarthalsad dopping*, *svarttärna*, *hökuggla* och *tallbit*.

Som framgår ovan upptäcktes tre nya arter för Bohuslän 2014: *vitögd dykind*, *svartbrynad albatross* och *svarthuvad trut*. Därmed har 367 arter setts i landskapet (370 om man räknar in fynden av obestämd becasinsnäppa, obestämd fregattfågel och atlant-/madeirapetrell).

Nya arter för Bohuslän 2014

Vitögd dykand i Morlanda dammar, Orust 11 april

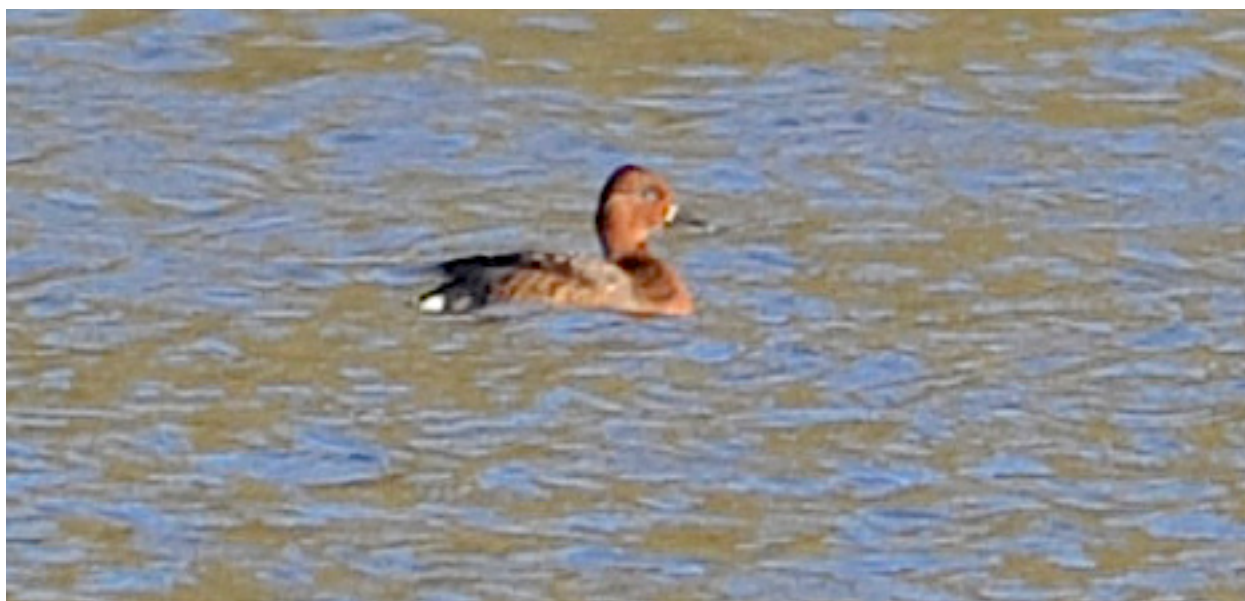
Klockan är 06:45 när Owe Hougström och jag kliver iland på Vallerö. Det är årets första besök på ön för vår del, och på vägen ut har vi diskuterat vad vi kan förväntas få se. Våren har varit tidig, varför vi har förhoppningar på både kustlabb och fisktärna, och kanske någon tidig tätting i buskmarkerna, samt insträckande rovfåglar.

Det är fint väder så vi börjar med att spana av ängarna och buskmarkerna från en kulle centralt på ön, och snart visar det sig att det varit ett rejält nedfall av rödhakar under natten. Likaså är det gott om sädesärlor och trastar, bland annat en ringtrast.

När vi är nöjda med tättingskådningen placerar vi oss på öns västsida och får därifrån se sträckande stjärtänder, alfåglar, svärter, fisktärnor och en blå kärrhök. Däremot hittar vi ingen labb. En promenad runt ön ger hela sex dvärgbeckasiner och fyra enkla, och nu börjar sparvhökarna sträcka in. Totalt ser vi nio ex, varav faktiskt fem stycken kom i en gles flock. När sträcket klingar av beslutar vi oss för att ta en tur till Härmanö, där vi hittar ytterligare en ringtrast.

Klockan är 15:20 när vi kommer tillbaka till Edshultshalls hamn. Ett missförstånd om vem som skulle stänga bagageluckan på Owe's bil gjorde att historien kunde ha slutat här, men efter två kilometer upptäcker bilens ägare att bagageluckan är helt öppen! Trots det plana bagagerumsgolvet så ligger tuberna kvar och planen på att avsluta vid Morlanda dammar kan fullföljas.

Redan uppe på landsvägen ser undertecknad att det tycks vara tomt i dammarna, men vi svänger ändå ner för att ta en titt. ”Det ser ut som om vi i alla fall kan lägga brunand till dagslistan”, säger jag till Owe samtidigt som jag gör i ordning tubkikaren. När anden väl ses i tuben ”hugger” det till så där gott som det

Vitögd dykand, Morlanda dammar, Orust 11 april 2014. Foto: Kent Kristenson

gör när man ser något som inte är solklart. Vad mörk den är! Och vit undergump har den. Detta är ingen brunand! Är det inte en vitögda? Bäst att kolla ordentligt i *Fågelguiden* innan vi larmar ut fågeln, eftersom det finns gott om allsköns hybrider... Vi larmade ändå ut den på *Bohusskådare* med tillägget ”bestämning pågår”, så att andra skådare själva får ta ställning till om de vill åka eller ej.

Helt klart är detta en olämplig tid att hitta rariteter på: någon frågar hur lång tid det tar från Göteborg och en annan säger sig ha fredagsmaten i ugnen. Trots det väljer ett femtiotal skådare att komma och titta på anden innan mörkret sänker sig över dalen. De som föredrog att ”ta den morgonen dagen därpå” valde fel denna gång: i gryningen visade det sig att den vitögda dykandhonan dragit vidare.

Stefan Oscarsson

Kommentar. Den vitögda dykanden var en av de mest väntade nya arterna för Bohuslän, eftersom den är nästan årlig i landet och har setts i samtliga övriga landskap i både Götaland och Svealand. Hela 71 fynd (74 ex) har gjorts i Sverige till och med 2014. Arten häckar närmast i Polen och södra Baltikum.

Svartbrynad albatross mellan Mollön och Måseskär, Orust 25 maj

Det var när jag var på väg ut till Måseskär med min båt för att fotografera som jag fick göra denna fantastiska observation, strax innan solnedgången. Har sett den svartbrynade albatrossen i tämligen stora antal på Falklandsöarna och ute över Sydatlanten på väg ner till ön Sydgeorgien och sedan vidare ner mot Antarktiska halvön. Att få se den i våra farvatten var därför något extra! Det blåste hård sydvästlig vind ca 14-15 m/s och det var grov sjögång och fullt sjå att parera min snipa. Plötsligt kommer en fågel med mörka vingar och rygg tätt upp intill min båt på kanske 10 m avstånd. ”Jäklar en sån stor havstrut” var min första reaktion. Strax efter vände den upp över en vågkam och hängde då ner med vingarna lite. Såg då direkt att det var en albatross. Tämligen snabbt fortsatte den norrut upp efter kusten.

Erik Malm

Kommentar. Fyndet är godkänt av Raritetskommittén. Så här kommenterar Alexander Hellquist observationen i *Fågelåret* 2014: ”Landets andra fynd – liksom tidigare i maj (fynden 19–20.5 2001 och 15.5 2004 har bedömts gälla samma individ) – var inte oväntat eftersom ensamma individer har dykt upp på olika platser i Nordsjön under senare år. Fågeln hade setts flyga österut vid Skagen i Danmark några timmar tidigare samma dag, och den sågs återigen på Skagen 26.5. Perioden 28.5–14.6 uppehöll den sig på Helgoland i tyska Nordsjön. Från 5.7 föreligger en rapport från England och 17.7 sågs den återigen på Skagen (tarsiger.com).” Ensamma svartbrynade albatrosser har sedan många år periodvis uppehållit sig i Nordatlanten, men arten häckar som närmast i Sydatlanten.

Svarthuvad trut, Väderöarna, Tanum 26 juli 2014. Foto: Peter Nilsson

Svarthuvad trut utanför Väderöarna, Tanum 26 juli 2014

Den 26 juli bar det iväg på ännu en fisketur med trailerbåten, och denna gång begav vi oss (dvs jag och en fiskekompis) till vattnen syd och sydväst om Väderöarna.

Vi hade varit ute en bra stund i gott väder, och låg långa stunder och driftade sakta med strömmen då jag lade märke till en ungtrut som kändes udda. Den utmärkte sig i utseende och lite senare även på lätet, som jag noterade var väldigt ynkligt för en så kraftig fågel. Det var helt enkelt något skumt över den. Den uppehöll sig runt båten till och från under kanske en och en halv timme, och tog tillsammans med gråtrutar och havstrutar för sig av agnrester och rens.

Jag fick dock ingen kläm på vad det skulle kunna vara (om det nu inte var en gråtrut i lite udda dräkt och av kraftig modell); någon tanke gick åt att det möjligen skulle kunna vara en kaspisk trut, men det stämde dåligt med de jag sett tidigare. Då jag inte hade någon litteratur med mig, och dessutom var uppe i fisket, så tog jag i alla fall en del bilder på fågeln för att se om jag kunde arta den när jag kom hem. Men jag trodde inte på allvar att det var någon ovanlig art. Truten försvann medan vi låg kvar i området, men jag såg inte vartåt den drog.

Väl hemma bläddrade jag igenom trutarna i *Fågelguiden* och *Gulls* utan att få det att stämma. Ingenstans fann jag kombinationen av helmörk/svart näbb, som jag upplevde att den hade, och mycket grå inslag i fjäderdräkten på rygg och vingovansidor (vilket åtminstone borde betyda en 2K-fågel). Så den hamnade väl i

Svarthuvad trut, Väderöarna, Tanum 26 juli 2014. Foto: Peter Nilsson

kategorin ”skum ungrut”.

Bilderna visades senare för en del skådare, men jag fick inget förslag på vad det skulle kunna vara förutom en udda gråtrut. Obsen föll till slut nästan i glömska, men jag kunde inte skaka av mig känslan av att det nog ändå kunde vara något ovanligt. I ett försök att få klarhet så mailade jag under vintern bilder på fågeln till Lars Viktorsson, som i sin tur kontaktade Peter Backman.

När Peter ringde upp mig sade han något i stil med: ”E’ du go’ eller!!” Och jag anade förstås att jag ställt till med något, men att fågeln var en 1K svarthuvad trut hade jag inte väntat mig. Det blev till att i efterhand rapportera in fyndet, som alltså var nära att aldrig bli registrerat.

Det hade såklart varit häftigt att få larma ut en så här tung art när det begav sig, och jag önskar verkligen att polletten ramlat ner den där dagen ute på havet, men nu har man väl i alla fall blivit lite klokare...

Peter Nilsson

Kommentar. Fyndet är godkänt av Raritetskommittén. Två tidigare fynd föreligger i landet: 1 3K+ vid Rivet, Gotland 20 juli 2008 och 1 4K+ vid Oset, Närke 4–5 januari 2013. Allt fler observationer görs i norra Europa; exempelvis fick Norge sitt första fynd (i centrala Oslo) en knapp månad efter det som beskrivs ovan, kanske rörde det sig om samma fågel. Arten häckar närmast i sydöstra Ryssland.

Vädret 2014

Efter en mild inledning av **januari** med sydliga och västliga vindar slog det om till kallare väder omkring den 10. Från den 19 till den 26 var det en vädermässigt ganska lugn period. Månaden avslutades med friska sydostliga vindar och ostadigt väder. Totalt var januari mildare än normalt. En notering med medelvind över 21 m/s: Väderöarna den 6 med SSO 21 m/s. Snö täckte Bohuslän från 12 januari och en vecka in i februari. Därefter tillfälligt lite snö 20–21 februari. Det blev också en mycket lindrig isvinter 2014.

Februari blev mycket mild redan från den 1 och den relativa värmen höll i sig. Den meteorologiska våren anlände redan den 15 till stora delar av Götaland vilket är flera veckor tidigare än normalt. Till följd av den ständiga lågtrycksaktiviteten blev det en nederbördsrik och solfattig månad. Inga riktigt blåsiga dagar registrerades.

Även i **mars** låg temperaturen klart över genomsnittet. I mitten av månaden passerade flera lågtryck med blåst och regn. Slutet av mars blev soligt och varmt. Medelvind över 21 m/s noterades vid Väderöarna den 14 (VSV 21), samt vid Väderöarna och Måseskär den 15 (NNV 24 på båda lokalerna).

I början av **april** var det milt och ostadigt. Ett rejält åskväder passerade den 8. Påskhelgen blev varm i söder och den meteorologiska sommaren anlände till Göteborgstrakten redan den 19 och den 25 längre norrut på kusten. April blev lite varmare och soligare än normalt. Riktigt blåsiga dagar saknades.

Första hälften av **maj** var kylig och lågtrycksbetonad med en hel del regn. Den 15 växte en högtrycksrygg in över landet och vädret stabiliserades. Dagarna kring den 22 var riktigt varma med långt över 20 grader. Några riktigt blåsiga dagar noterades inte.

Juni inleddes med ganska varmt väder. Den andra halvan av juni blev däremot kylig och ostadig och bjöd också på en del åska. Inga dagar med medelvind över 21 m/s registrerades.

Efter ett par inledande dagar med svalt väder slog det sedan om rejält till högtrycksbetonat, varmt och torrt väder i **juli**. Denna vädertyp höll i sig under hela månaden, men månaden bjöd också på en hel del åska. Omkring den 26 uppmättes temperaturer på över 30 grader på flera håll. På Måseskär noterades en månadsmedeltemperatur på 20,1°C, vilket är det högsta värdet sedan mätningarna startade 1908. Riktigt blåsiga dagar saknades.

Värmen och torkan höll i sig i början av **augusti** som bjöd på flera kraftiga åskväder. Efter den 11 fick sommarvärmen ett ganska abrupt slut och kyligt och mycket ostadigt väder kom att dominera resten av månaden. Den 17–19 föll stora mängder regn när ett lågtryck envist matade in regn- och åskskurar västerifrån, vilket orsakade översvämningar på många håll. Inga dagar med medelvind över 21 m/s längs bohuskusten (dock SV 22 m/s vid Vinga den 19).

Högtrycksbetonat väder under en stor del av **september** gjorde att sommaren

*Ung bredstjärtad labb vid Skallen, Marstrandsön, Kungälv 8 november 2014.
Foto: Peter Hvass (hvassnatur.se)*

förlängdes och månaden blev också torrare och soligare än normalt. Ett tillfälligt kallluftsinsbrott skedde kring den 23. På Väderöarna noterades V 21 m/s den 26, i övrigt inga riktigt blåsiga dagar.

Oktober var mycket regnig i framför allt ett stråk från Bohuslän upp mot södra Norrlandskusten, och särskilt mycket regn föll den 15–16. Värst var stationen i Sanne som uppmätte 98 mm under de två dyggen. Stationen i Heden samlade totalt ihop 333 mm regn under månaden, vilket gör att Bohuslän står med ett svenskt oktoberrekord. Första oktoberveckan var dock högttrycksbetonad. Sammantaget blev oktober mildare än normalt. Riktigt blåsiga dagar saknades.

Inledningen av **november** var mycket mild och gråmulen, förutom de tre sista dagarna i månaden. Tillfälligt lägre temperaturer noterades den 6 och 22. Frånvaron av blåsiga dagar fortsatte i november.

Det övervägande milda vädret höll i sig även i **december**, undantaget en kortare köldknäpp kring jul- och mellandagarna. Den 11 blev regnig och blåsigt på många håll och det förekom till och med en del åska i vårt landskap. Den 12 kom ett intensivt lågtryck från väster (som fick namnet Alexander); det kraftigaste vindbandet drabbade dock de södra delarna av Götaland. Lågtryck och nederbördsområden fortsatte sedan komma in västerifrån. December var nästan snöfri med bara lite tunt täcke längst uppe i landskapets norra del den 12–14 och i de östra delarna den 27–31. Väderöarna hade S 21 m/s den 9 och den 10 noterades S 23–25 m/s på Väderöarna, Måseskär och Nord-Koster.

Sammanfattningsvis, året 2014 var varmare än normalt, snö- och isfattigt, samt hade få riktigt blåsiga dagar.

Fågelrapporten

Underlaget till årets rapport är hämtat från *Artportalen* www.artportalen.se. Uppgifterna gäller hela landskapet, alltså även Öckerö kommun och bohusdelen av Hisingen (som tillhör Göteborgs rapportområde). Av utrymmesskäl är datauppgifterna oftast i sammandrag eller tabellform. Är du intresserad av detaljuppgifter för en viss art så kan du antingen gå in och söka dessa direkt i *Artportalen* eller be någon i Rrk om hjälp.

Om rapportering i allmänhet

För att vi ska få en god bild av landskapets fågelliv behövs bidrag från alla. Häcknings- och flyttningsförhållanden förändras för vissa fågelarter genom störningar och biotopförändringar, och att uppmärksamma detta är viktigt.

Uppgifter som rapporteras till *Artportalen* kommer automatiskt med i underlaget till årssammanställningen, och rapporterar man där behöver man inte göra det på annat sätt. Har du inte tillgång till dator kan du lämna en skriftlig rapport till rapportmottagaren. En eventuell årsrapport skickas in före den 31 januari året efter.

Rapporterar du till *Artportalen* är det helt upp till dig hur mycket du rapporterar. Vill du lägga in alla dina fynd går det bra, vill du bara lägga in en del går också det bra. Vi vill dock gärna att du åtminstone rapporterar motsvarande det vi presenterar i den här fågelrapporten. En detaljerad **rapportmall** art för art återfinns på BohOF:s hemsida www.bohof.com under fliken *Rrk*.

Rapportmottagare

Lars Viktorsson
Stenbackevägen 5
451 34 Uddevalla
Tel 070-582 22 49

E-post: lars.v@spray.se

Övriga i Rrk Bohuslän under 2014

Peter Strandvik	070-212 80 76
Thomas Liebig	0303 - 891 23
Lennart Hermansson	070 - 267 05 84
Jörgen Olsson	070-381 75 24
Ingemar Åhlund	070-450 86 25
Matti Åhlund	070-610 82 05

Om raritetsrapportering

För arter där raritetsrapport krävs är det viktigt att blanketten fylls i direkt på *Artportalen* och så snabbt som möjligt. Vilka arter som kräver beskrivning visas automatiskt vid varje observation i *Artportalen*, men framgår också av rapportmallen (se ovan). De som inte rapporterar på *Artportalen* kan skriva en raritetsrapport på papper eller i e-brev och skicka eller lämna den till rapportmottagaren. De mest sällsynta arterna granskas av SOF:s raritetskommitté (Rk) som sammanträder ett par gånger per år. Raritetsrapporter som inte kommer in före 31 januari året efter observationen medför att observationen inte godkänns för publicering, men det går att komplettera senare – kontakta då Rrk.

Arttexter

Arttexterna har sammanställts av **Matti Åhlund**, **Peter Strandvik** och **Ingemar Åhlund**. **Peter Strandvik** har haft huvudansvaret för administrationen på *Artportalen* för Bohuslän. Redigering och komplettering av arttexterna och övrigt redaktionsarbete har utförts av **Ingemar Åhlund** och **Matti Åhlund**.

Att få allt i en sådan här årsrapport rätt är inte lätt: antalet observationer, datum, lokaler, observatörer, medobservatörer osv är mycket stort, och tycks öka för varje år, varför det är nära nog omöjligt att undvika att olika slags fel smyger sig in. Vi ber dig påpeka allvarligare fel så att vi kan rätta till dem (kontakta Matti Åhlund via e-brev matti.ahlund@telia.com eller telefon 070-610 82 05).

Förkortningar och förklaringar

ad, adult: gammal fågel i slutlig dräkt

juv, juvenil: ungfågel

ob: obestämd, dvs ej artbestämd

pull (pullus eller pulli): dununge eller dunungar

rast: rastande

s-dr: sommarträkt

sj: sjungande

sp: spelande

str: sträckande

subad: nästan adult, inte riktigt gammal och utfärgad

1K, 2K osv: ålder angiven i kalenderår

Rr: raritetsrapport erfordras

Kommun- och områdesförkortningar

H-n Hisingens bohusdel

K-v Kungälv kommun

L-E Lilla Edets kommun (bohusdelen, dvs väster om Göta älv)

L-l Lysekils kommun

M-l Munkedals kommun (utom Valbo-Ryrs socken, som tillhör Dalsland)

O-t Orust kommun

S-ad Strömstads kommun

S-nd Stenungsunds kommun

S-s Sotenäs kommun

T-m Tanums kommun

T-n Tjörns kommun

U-a Uddevalla kommun

Ö-ö Öckerö kommun

Systematisk sammanställning för år 2014

Knölsvan *Cygnus olor*

Fler än 200 ex rapporterades från endast två lokaler: 300 ex Kalvöfjorden, Orust 28 augusti (Thomas Liebeig) och 270 ex Ryskärsfjorden, Kungälv 22 juni (Agne Gillholm). Torslandaviken hämtade sig något efter fjolårets låga maxnotering (bara 58 ex), som mest rapporterades i år 131 ex 22 maj (Magnus Persson).

Mindre sångsvan *Cygnus columbianus*

En återgång till mer normala fyndsiffror efter två goda år: 24 fynd av totalt 60 ex, varav 19 vårfynd (47 ex 3 mars–4 april) och 5 höstfynd (13 ex 29 oktober–30 november). Enda tvåsiffriga fyndet: 10 ex Torslandaviken, Hisingen 4 april (Benga Ragnewall), vilket dessutom var det enda fyndet i april och det enda fyndet av rastande fåglar. Ett diagram över artens uppträdande i landskapet 2001–2013 finns i *Fåglar i Bohuslän 2014* (Fågelåret 2013).

Sångsvan *Cygnus cygnus*

Fynd i lämplig häckningsmiljö rapporterades från sju lokaler (se nedan). På tre gjordes häckningsförsök, ett av dem lyckades.

1 par i lämplig häckbiotop Djupevatten, Tanum 15 april (Matti Åhlund). 1 par lyckad häckning Surnell, Lane-Ryr, Uddevalla (Lars Viktorsson). 1 par permanent revir Morlanda dammar, Orust 12 april–15 juni (Stefan Oscarsson m fl). 1 par misslyckad häckning Ålekneken, Vräländ, Orust (Stefan Oscarsson, Olle Molander, Rune Hixén). 1 ad lämplig biotop Tvibotten, Kungälv 22 april–8 maj Peter Strandvik, Rune Hixén). 1 par permanent revir Rollsbo-Ryr våtmark, Kungälv 27 mars–19 maj (Peter Strandvik). 1 par häckningsförsök (bobygge) Tofta kile, Kungälv (Peter Strandvik m fl).

De högsta dagssiffrorna under vårsträcket var låga: 302 ex förbiflygande Älje-Porsens naturreservat, Uddevalla 6 mars (Jan Johansson). 305 ex mot NO Källsby kile, Stenungsund 8 mars (Morgan Larsson). 413 ex str NO Flaggberget, Lyckorna, Ljung, Uddevalla 8 mars (Lasse Svensson). Fler än 100 rastande sångsvanar bara på en lokal: 100-105 ex Vik, Strömstad 9–14 februari (Lars-Åke Karlgren, Matti Åhlund).

Sädgås *Anser fabalis*

Totalt noterades 452 ex (39 fynd) under året, vilket är en normal siffra för den senaste tioårsperioden. Fåglarna fördelade sig på januari 7 ex (3 fynd), februari 41 (5), mars 197 (12), april 1 (1), maj 4 (2), september 74 (4), oktober 99 (5), november 22 (5) och december 9 (3). Sädgäss bestämda till tundrasädgäss (*A. f. rossicus*) ingår inte i siffrorna ovan.

Tundrasädgås *Anser fabalis rossicus* Rr

Totalt rapporterades 20 ex (9 fynd) av *rossicus* och de fördelade sig på januari 6 ex (3 fynd), februari 11 (3), oktober 3 (1) och november 2 (2).

Spetsbergsgås *Anser brachyrhynchus*

Åter en hög årssiffra: 856 ex (62 fynd); mycket tack vare två höga noteringar i maj respektive oktober (se nedan). Månadsfördelningen var som följer: januari 11 ex (2 fynd), februari 10 (5), mars 57 (12), april 100 (20), maj 254 (11), september 34 (2), oktober 394 (12) och december 1 (1). Höga antal: Som mest rastade 234 ex vid Torgonö-Nöddökilen i Strömstad 11–14 maj (Anton Kvarnbäck m fl) och 250 ex sträckte mot S förbi Nord-Koster i Strömstad 29 oktober (Anton Kvarnbäck, Edwin Sahlin).

Bläsgås *Anser albifrons*

Totalt 81 ex fördelade på 36 fynd innebär ett gott år för bohuslänska förhållanden. Som vanligt gjordes de flesta observationerna under tidig vår. Månadsfördelningen blev januari 4 ex (2 fynd), februari 64 (5), mars 146 (14), april 6 (5), maj 8 (7), juni 1 (1), juli 1 (1), augusti 0, september 1 (1), oktober 35 (5) och november 5 (1). På grund av att flera fynd sträcker sig över månadsskiften blir summan av månadssiffrorna betydligt högre än totalsiffran för hela året. Sommarfyndet är just ett sådant fynd som går över ett månadsskifte: 1 2K rastande vid Svanviks kile, Orust 27 juni–1 juli (Stefan Oscarsson, Nils-Erik Nilsson).

Grågås *Anser anser*

Över 1000 ex rapporterades från omkring tio lokaler, högsta noteringen var 3000 ex vid Tjurholmen, Göta älv, Kungälv 16 augusti (Björn Dellming, Karin Magnander). Arten sågs regelbundet hela januari i den södra halvan av landskapet; norr om Uddevalla gjordes endast tre fynd. Oftast rörde det sig om små flockar. Största januariflocken omfattade 100 ex och noterades vid Vallby, Solberga, Kungälv 5 januari (Magnus Larsson m fl). Uppträdandet i december liknade det i januari både när det gäller antal och utbredning, och högsta antalet var 118 ex vid Honeröd gård, Romelanda, Kungälv 15 december (Peter Strandvik).

[Svangås] *Anser cygnoides*

Sannolikt samma svangås som rymde från Surte fågeldammar 2001 sågs under året vid Runsvallen, Ytterby, Kungälv 31 augusti (Lars Gustafsson). Det är den enda rapporten av arten i Sverige 2014, och från 2013 finns bara en rapport från Getterön i mars månad. Fågeln har setts till och från i Västsverige under hela 2000-talet. Vart har hybridbarnen med kanadagås tagit vägen?

[Stripgås] *Anser indicus*

Sju fynd under året; alla utom ett av en ensam fågel. Inga datum överlappar, så det kan förstås ha varit samma individ som visat sig på flera ställen. Vid Tofta kile och Morlandatången stannade en fågel tre respektive sju veckor.

1 ex Tofta kile, K-v 20 mars–12 april (Peter Hvass m fl). 1 ex Cederslund, Skredsvik, U-a 17 maj (*Lars Viktorsson, Ulf Teghammar, Agneta Olsson). 2 ex Tofta kile, K-v 11 juni (Leif Qvint).

Strippgås, Sjölyckans strand, Morlanda, Orust 4 augusti 2014. Foto: Bertil Carlsson

1 ex Morlandatången, O-t 17 juli–4 sep (Stefan Oscarsson m fl). 1 ex Tannamskilen, T-m 3 sep (Sune Westman). 1 ex Svälte kile, Havstensfjord, U-a 16 sep (Agneta Olsson m fl).

[Snögås] *Anser caerulescens*

Komplettering: Ett ex av den blå fasen påträffades under 2013, vilket torde vara Bohusläns första blågås: 1 ex Tannamskilen, Tanum 28 augusti (Matti Åhlund). Den var märkt med gul färgring och är troligen från ett frilevande bestånd i Tyskland. Av den vita fasen finns åtta fynd omfattande 14 ex noterade i Bohuslän.

Prutgås *Branta bernicla*

Noterad under tio av årets månader. Totalt rapporterades 201 ex fördelade på 41 fynd, vilket är ett normalt uppträdande. Månadsfördelning: januari 2 ex (1 fynd), mars 1 (1), april 3 (1), maj 6 (5), juni 6 (3), juli 3 (2), augusti 2 (1), september 48 (4), oktober 128 (22) och december 2 (1). Alla fynd utom två bestod av 1-6 individer; de båda fynden gällde 45 ex mot SV över Arödsberget, Hisingen 23 september (Jon Håkansson) och 60 ex mot SV över Bredfjället, Uddevalla 6 oktober (Lasse Svensson). Ljusbukiga prutgäss ingår inte i ovanstående siffror, utan redovisas nedan.

Ljusbukig prutgås *Branta bernicla hrota* Rr

Tre fynd av tillsammans fem exemplar, varav en ensam rastande. Antalet fynd och exemplar varierar mycket mellan olika år beroende på om det blåst hårda västvindar eller inte under artens sträckperioder, samt förstås om det förekommit stora flockar.

1 ex Karholmsdammen, Torslandaviken, H-n 24 juni (Christer Fält). 2 ex mot S Kråkudden, Hönö, Ö-ö 22 aug (Ola Bäckman, Jon Håkansson, Ulf Persson). 2 ad mot S Klädesholmen, T-n 6 dec (Kristoffer Nilsson).

Vitkindad gås *Branta leucopsis*

Det är svårt att uppskatta hur stort det häckande beståndet är då det saknas rapporter från flera områden. Intrycket är dock att arten fortsätter att öka. En försiktig gissning kan vara minst 200 par. Tyngdpunkten ligger i de södra delarna av landskapet. Ansamlingar med 200 ex eller fler rapporterades från tre lokaler: Nöddökilen, Strömstad och angränsande lokaler (som mest 597 ex 23 september), Breviks kile, Tjörn (som mest 310 ex 4 augusti) och Tofta kile, Kungälv (som mest 250 ex 21 juni). En stor sydsträckande flock noterades också: 220 ex Kvillehed, Hisingen 30 oktober (Ola Bäckman).

Kanadagås *Branta canadensis*

Tre lokaler hade 500 ex eller fler under året: Yttre Hjälmsvik, Kalvöfjorden, Orust 700 ex 2 mars (Thomas Liebig, Christer Lind), Valla hed, Tjörn 500-550 ex 18–19 oktober (Nils-Erik Nilsson, Håkan Johnsson) och Harestadslätten, Kungälv 500 ex 25 oktober–5 november (Agne Gillholm, Magnus Lundström).

Nilgås *Alopochen aegyptiaca*

Sjätte fyndet i Bohuslän, och det första utanför Hisingen: 2 adulta vid Blekingeskäret, Kalvöfjorden, Orust 29 maj (Stefan Olsson). Samtliga fynd har gjorts i april–maj.

Gravand *Tadorna tadorna*

Två januarifynd: 2 ex vid Grosshamn, Ramsvikslandet, Sotenäs 11 januari (Sussie Carlström m fl) och 1 ex Breviks kile, Tjörn 11 januari (Nils-Erik Nilsson).

Därefter sedd regelbundet från 10 februari. Hösten bjöd på ovanligt många fynd i september (omkring 15), därefter tre i oktober och ett i början av november.

50 ex eller fler sågs på sex lokaler: Nöddökilen, Strömstad (som mest 127 ex 18 april), Breviks kile, Tjörn (som mest 104 ex 8 mars), Trälebergs kile, Lysekil (77 ex 15 mars), Orrevikskil, Strömstad (som mest 77 ex 11 maj), Galtö lera, Tanum (som mest 55 ex 30 april) och Ödsmåls kile, Kungälv (som mest 50 ex 17 mars).

Sena fynd: 3 ex mot S Kråkudden, Hönö, Ö-ö 8 okt (Tina Widén m fl). 1 ex Haby bukt, Ramsvikslandet, S-s 19 okt (Lars Sölsnaes). 2 ex mot S Väderöarna, T-m 25 okt (Lars Viktorsson m fl). 3 ex Hönö, Ö-ö 8 nov (Mattias Öberg).

[Mandarinand] *Aix galericulata*

Två fynd av sannolikt samma fågel: 1 hane Kollungeröd vatten, Orust 1 maj (Stefan Oscarsson, Sven Ängemark) och 1 hane Kårsund, Klövedal, Tjörn 21–25 maj (Jahn Ekman, Petra Söderqvist, Stefan Mattsson m fl). Elfte fyndet i Bohuslän.

Snatterand *Anas strepera*

Minst fem kullar registrerades vid Tofta kile, Kungälv, där arten häckat årligen sedan 2003 (vilket också var första gången häckning konstaterades i Bohuslän). Häckningsförsök kan också ha gjorts i Torslandaviken, Hisingen och Ejgdetjärnet, Tanum; på båda dessa lokaler fanns ett stationärt par, där honan sedan försvann. Dessutom finns det förmodligen några par i skärgården utanför Hisingen och Kungälv, men därifrån finns inga rapporter om möjlig häckning detta år. Årets första snatteränder sågs vid Tofta kile: 3 ex 8 mars. I Torslandaviken stannade 2-4 ex till åtminstone 21 december. Sista observationen utanför Torslandaviken gjordes vid Tofta kile 14 november.

Bläsand *Anas penelope*

Inga konstaterade häckningar, men enstaka fåglar fanns i Tofta kile, Kungälv och Torslandaviken, Hisingen under häckningstid. Vinterfynden åter lite fler efter några år med få observationer: Januari 3 fynd av vardera 1 ex, februari 4 fynd av 1-2 ex och december 5 fynd av 1-8 ex. Enda tresiffriga noteringen under året var 110 ex Breviks kile, Tjörn 28 oktober (Per Undeland).

Kricka *Anas crecca*

Ansamlingar med 500 ex eller fler noterades på fyra lokaler med följande högstanoteringar: 1150 ex Älgöleran, Strömstad 2 september (Matti Åhlund), 665 ex Galtölera, Tanum 29 augusti (Matti Åhlund), 600 ex Nöddökilen, Strömstad 21 augusti (Olle Kvarnbäck, Anton Kvarnbäck) och 570 ex Rönningleran, Daftön, Strömstad 1 oktober (Matti Åhlund). Rapporterad från två lokaler i januari med 11-12 ex som mest per lokal, nio lokaler i februari med 1-10 ex som mest per lokal och tolv lokaler i december med 1-21 ex som mest per lokal. Damarna på återvinningsstationen vid Österröd i Strömstad är en återkommande övervintringsplats för krickor, som mest sågs där 12 ex 14 januari och 21 ex 23 december (Lars-Åke Karlgren).

Amerikansk kricka *Anas carolinensis* Rr

Landskapets sjätte fynd och det första norr om Tjörn noterades i Hålkedalskilen, Strömstad 21–22 april (*Martin Kvarnbäck m fl). Liksom tidigare fynd rörde det sig om en ensam hane. Fem av fynden är från april och ett från juni.

Gräsand *Anas platyrhynchos*

Fler än 500 ex rapporterades från åtta lokaler, högsta antalet var 800 ex vid Kilen,

Rossö, Strömstad 2 och 19 september (Anton Kvarnbäck, Martin Kvarnbäck). Största vinteransamlingen bestod av 620 ex vid Skeppsviken, Uddevalla hamn 27 december (Sussie Carlström, Per Wohlin).

Stjärtand *Anas acuta*

Inga höga antal vare sig vid sträck eller på rastplatser. Fynd saknas mellan 18 maj och 24 juli. Fyra rejäla vinterfynd i januari (ensamma hanar) och början av februari (en hona). I december låg en hane kvar i Torslandaviken månaden ut, och liksom under de senaste vintrarna sågs också en hane vid Södra Stenungsundskusten.

Högsta antal sträckande: 20 ex mot S Kråkudden, Hönö, Ö-ö 23 okt (Jon Håkansson). **Högsta antal rastande:** 12 ex Kilen, Rossö, S-ad 19 okt (Martin Kvarnbäck). **Sommarfynd:** 1 ex Breviks kile, T-n 24–27 juli (Per Undeland, Nils-Erik Nilsson, Håkan Johnsson). **Vinterfynd:** 1 hane Kårsund, Klövedal, T-n 1–2 jan (Jahn Ekman m fl). 1 ad hane Södra Stenungsundskusten, S-nd 1 jan och 10 feb (Per Undeland, Christer Lind). 1 hane Bergs kile, U-a 26 jan–2 mars (Tommy Magnusson m fl). 1 hona Hyppeln, Ö-ö 1 feb (Magnus Unger, Kristian Thisted). 1 hane Torslandaviken, H-n t o m 25 dec (Magnus Persson m fl). 1 hane Dagsholmarna, S-nd 28 dec (Per Undeland).

Årta *Anas querquedula*

Inga säkerställda häckningar under året, men stationära par där en eller flera honor senare försvann, noterades på fyra lokaler: Kilen på Rossö i Strömstad (2 par), Ejgdetjärnet i Tanum (2-3 par), Tofta kile i Kungälv (2-4 par) och Torslandaviken på Hisingen (1 par). Vid Kilen sågs dessutom 2 troliga ungfåglar under september och oktober; de kan mycket väl ha kommit från en lyckad häckning på den lokalen (Martin Kvarnbäck, Anton Kvarnbäck). Kilen på Rossö hade både årets första årtor (8 april) och sista (4 oktober). Höstobservationer är mycket ovanliga i Bohuslän. Det senaste fyndet på året är från 5 oktober (2010).

Under våren registrerades årtor på arton lokaler och på flera av dem låg de kvar i flera dagar. Flest individer noterades i Kilen på Rossö i Strömstad, där 4-7 par sågs 1–4 maj.

Skedand *Anas clypeata*

Någon häckning konstaterades inte heller 2014, men under häckningstid observerades ett eller flera par en längre tid på fyra möjliga häckningslokaler: Ejgdetjärnet (Tanum), Tofta kile (Kungälv), Nordreälvstranden, Öxnäs och Torslandaviken (båda Hisingen). På några av lokalerna försvann honorna i början av maj, vilket kan indikera häckningsförsök. Vid Ejgdetjärnet fanns till exempel 3-4 par fram till 3 maj och senare i maj 3 hanar utan honor. Arten rapporterades under årets alla månader (ovanligt många tidiga och sena fynd), vinterfynden redovisas nedan.

Vinterfynd: 3 ex Näs, Sannäsfjorden, T-m 10–11 feb (Lars Åke Karlgren, Göran Strömberg). 1 ex Hålkedalskilen, S-ad 27 feb (Jörgen Olsson). 1 ex Torslandaviken, H-n 9–13 dec (Ola Wennberg m fl).

Brunand *Aythya ferina*

Vid Torslandaviken sågs brunanden regelbundet 1 januari–8 april och 26 juni–31 december; däremellan endast en obs (1 ex 11 maj). Högsta noteringen per månad i Torslandaviken var januari 10 ex, februari 11, mars 13, april 5, maj 1, juni 7, juli 33, augusti 25, september 15, oktober 40, november 60 och december 49. Endast fem observationer gjordes i Bohuslän utanför Torslandaviken (listas här nedan).

1 hane Vikefjord, Bovallstrand, S-s 5–9 feb (Hans-Olof Johansson m fl). 1 par Hålkedalskilen, S-ad 9–10 feb (Lars Åke Karlgren, Matti Åhlund). 2 hanar Svälte kile, U-a 3–4 mars (Bosse Lindström, Agneta Olsson, Jörgen Olsson). 1 hane Färlevfjorden, M-l 10 apr (Jörgen Olsson). 1 hane Ejgdetjärnet, Kämpersvik, T-m 30 apr–3 maj (Jan Uddén m fl).

Vitögd dykand *Aythya nyroca* Rr

Bohusläns första fynd av denna sedan länge väntade art gjordes på Orust, då en honfärgat individ sågs i Morlanda dammar 11 april (Stefan Oscarsson, Owe Hougström m fl). Se fyndbeskrivningen på sidan 6 för mer information.

Vigg *Aythya fuligula*

Inga konstaterade häckningar, men par i lämplig häckningsbiotop har rapporterats från flera lokaler. Ansamlingar omfattande minst 100 ex registrerades i fem områden: Uddevalla hamn med omgivning (som mest 200 ex 25 januari); Torslandaviken, Hisingen (som mest 149 ex 13 april); Svälte kile, Uddevalla (som mest 140 ex 12 januari); Åkers kile, Uddevalla (som mest 130 ex 26 december) och Bergs kile, Uddevalla (som mest 110 ex 2 februari).

Bergand *Aythya marila*

Som brukligt fåtalig under vinter–vår, men något talrikare under höst–vinter.

Endast två fynd mellan 18 maj och 7 oktober: 1 hane Kärranäs, Uddevalla 18 maj (Lars Viktorsson, Samuel Almestål) och 1 hane mot S Kråkudden, Hönö 20 augusti (Roger Eskilsson). Fynd omfattande 10 ex eller fler redovisas nedan.

17 ex mot S Kråkudden, Hönö, Ö-ö 17 feb (Uno Unger m fl). Upp till 16 ex Svälte kile, U-a 26 okt–25 dec (Sussie Carlström m fl). 25 ex mot S Kråkudden, Hönö, Ö-ö 2 nov (Uno Unger). 10 ex mot S Kråkudden, Hönö, Ö-ö 8 dec (Bo Brinkhoff m fl).

Alfågel *Clangula hyemalis*

Observerad fram till 25 maj under våren. En sommarobs: 4 ex mot N vid Kråkudden, Hönö 3 juli (Magnus Rahm, Elon Wismén). Därefter rapporterad från 24 september och fram till årets slut. Högsta dagssiffran på en lokal under året: 74 ex mot S vid Kråkudden, Hönö 19 april (Jon Håkansson). Största rastande flocken: 50 ex vid Måseskär, Orust 17 februari (Thomas Liebig).

Sjöorre *Melanitta nigra*

Fyra rapporter om dagssummor med fler än 1000 sträckande sjöorrar: Vid Vallerö, Orust passerade 1645 ex mot N 5 maj (Stefan Oscarsson) och vid Kråkudden,

Hönö sträckte 1276 ex mot N 5 maj (Lennart Bogren), 1270 ex mot S 24 april (Jon Håkansson) och 1000 ex mot N 28 april (Jon Håkansson).

Svärta *Melanitta fusca*

Sju rapporter om dagssummor med 20 eller fler sträckande svärter är lika med en normal siffra; högsta antalet var 32 ex vid Kråkudden, Hönö 8 november (Stefan Svanberg m fl).

Knipa *Bucephala clangula*

Fyra rapporter med 500 eller fler knipor, samtliga från Kärreberg-Hjälmvik, Kalvöfjorden, Orust: 1500 ex 2 december (Stefan Olsson), 1025 ex 25 augusti (Stefan Oscarsson), 932 ex 4 augusti (Stefan Oscarsson, Torbjörn Arvidsson) och 900 ex 22 november (Stefan Olsson).

Salskrake *Mergellus albellus*

Rapporterad från 70 lokaler (att jämföra med 100 under de två föregående åren). Sista vårobservationen gjordes 21 april, och höstens första fågel dök upp 4 oktober. Sju fynd med 20 salskrakar eller fler noterades (se nedan).

24-88 ex Jordhammarsviken, S-nd 25 jan–8 feb (Lars Viktorsson, Thomas Liebig m fl). 58 ex Kalvöfjorden, O-t 12 jan (Stefan Oscarsson m fl). 27 ex Ängholme kile, Mjörn, T-n 14 jan (Håkan Johnsson). 50-90 ex Trankokefjorden, Mjörn, T-n 2–26 jan (Per Undeland, Tomas Torstenson, Christina Torstenson m fl). 23 ex Karholmsdammen, Torslandaviken, H-n 17 feb (Uno Unger). 34 ex Hjälmvik, Kalvöfjorden, O-t 2 dec (Stefan Olsson). 20 ex Karholmsdammen, Torslandaviken, H-n 13 dec (Magnus Persson).

Småskrake *Mergus serrator*

Flockar på 200 eller fler småskrakar noterades på två lokaler: Ödsmåls kile, Kungälv (som mest 415 ex 2 oktober, Peter Strandvik) och Kalvöfjorden, Orust (som mest 800 ex 2 december, Stefan Olsson).

Storskrake *Mergus merganser*

Tre rapporter med 100 ex eller fler, samtliga från Hisingen: 120 ex Nordreälvstranden, Öxnäs 23 januari (Bo Nilsson), 114 ex Torslandaviken 16 februari (Magnus Persson) och 100 ex Kippholmen 4 mars (Tommy Järås, Stefan Olsson).

Järpe *Tetrastes bonasia*

Sju rapporter, varav några från mindre kända eller nya lokaler, har inkommit detta år. De berörda kommunerna är Uddevalla, Munkedal, Tanum och Kungälv.

1 ex Lur, T-m 10 feb (Göran Strömberg) 1 ex Amunderöd, Lur, T-m 30 mars (Lennart Hermansson). 1 ex Vrångevattnet, Svarteberg, M-l 15 april (Joachim Thelin). 1 ex Västra Kungälv kommun 10 maj och 1 nov (Magnus Lundström, Björn Dellming). 2 ex Stora Höjaremyrtjärnen, Södra Kornsjön, T-m 2 juli (Matti Åhlund) 1 Älje-Porsens naturreservat, U-a 17 okt (Jan Johansson).

Vaktel *Coturnix coturnix*

En uppräckning till 27 spelade vaktlar, delvis beroende på rätt så omfattande nattsångarlyssningar, framförallt i norra Bohuslän. 2013 hördes 6 fåglar, 2012 12, och 2011 23. Maximalt har 34 vaktlar hörts (2007).

Spelande fåglar: 1 ex Forshälladalen, U-a 23–29 maj (Lasse Svensson). 1 ex Hjärtum, L-E 25 maj (Lasse Svensson). 1 ex Bottna, T-m 26 maj (Mats Tunsvik). 2 ex Ryk, Tanumshede, T-m 28 maj (Thomas Carlsson, Göran Strömberg, Helena Johansson m fl). 1 ex Åsen, Grinneröd, Ljung, U-a 29–31 maj (Lasse Svensson). 1 ex Utby, Hjärtum, L-E 30–31 maj (Lasse Svensson, Petra Söderqvist, Nils-Erik Nilsson m fl). 1 ex Tronnum, Torsby, K-v 31 maj–6 juni (Agne Gillholm). 1 ex Gläshed, Stenkyrka, T-n 3 juni (Petra Söderqvist). 1 ex Tunge skola, Solberga, K-v 9 juni (Peter Strandvik), möjligen samma vid Ädelstensvägen, Kode, K-v 15–19 juni (Björn Dellming, Peter Hvass m fl). 1 ex Bro, Orrekläpp, T-m 15 juni (Martin Kvarnbäck, Anton Kvarnbäck). 1 ex Kyrkoryk, Tanumshede, T-m 18–19 juni (Matti Åhlund, Rune Hixén, Jörgen Olsson m fl). 3 ex Skärslätten, Skee, S-ad 18–19 juni (Matti Åhlund m fl). 2 ex Torgonö, S-ad 18 juni (Matti Åhlund). 1 ex Nygården, Gerum, Tanumshede, T-m 21 juni (Matti Åhlund). 1 ex Stora Ytten, Näsing, S-ad 25 juni (Rune Hixén). 1 ex Näsingeslätten, Näsing, S-ad 26 juni (Rune Hixén). 1 ex Ramnängen, Näsing, S-ad 26 juni (Rune Hixén). 1 ex Övre Lommeland, Lommeland, S-ad 26 juni (Rune Hixén). 3 ex Harska, Kärnsjön, M-l 19–23 juli (Göran Cederholm, Ing-marie Enelund m fl). 1 ex Öxnäs, Säve, H-n 16 aug (Kristian Thisted).

Rapphöna *Perdix perdix*

Rrk bedömer att rapphönan sedan flera år inte spontant reproducerar sig i Bohuslän. Alla fynd är resultatet av den ganska omfattande utsättning, som görs årligen av jägare (flera hundratal fåglar sätts ut årligen). Fyra fynd gjordes i år: 1 ex Metesten, Harestad, Kungälv 3 maj (Maria Aronsson, Tomas Aronsson). 1 ex Stockevik, Stenkyrka, Tjörn 12–27 juli (Jesper Nilsson, Erik Wallentin). 4 ex Havstenssund, Tanum 20 augusti (Jan Olsson, Marie Olsson). 14 ex Härön, Tjörn 6 september (Tony Norman).

Smålom *Gavia stellata*

Två dagssummor med fler än 100 ex: 178 ex mot S Kråkudden, Hönö 28 april (Jon Håkansson) och 157 ex mot S Kråkudden, Hönö 23 april (Jon Håkansson). Ett insjöfynd: 1 ex Stora Hällungen, Stenungsund 28 juli (Per Anders Ternevall).

Svartnäbbad islom *Gavia immer*

Inte mindre än 31 ex rapporterades under året, vilket är den högsta årssumman som registrerats. De fördelade sig på januari 2 ex, februari 1, mars 4, april 2, september 1, oktober 10, november 5 och december 6. Medianvärdet för 2000-talet är 18 ex per år. Fördelningen mellan kommunerna blev Strömstad 4 ex, Tanum 1, Sotenäs 7, Orust 6, Tjörn 3 och Öckerö 10. Ett diagram över artens förekomst i landskapet 1975–2012 finns i Fågelåret 2012 (*Fåglar i Bohuslän* 2013).

Obestämd islom *Gavia immer/adamsii*

Tre fynd: 1 ex Klädesholmen, Tjörn 1 januari (Håkan Johnsson). 1 ex mot NO

I brist på närbilder av islommar 2014: här är en 2K storlom vid Lindholmen, Öckerö från 4 mars 2014. Foto: Per Gustavsson

Grosshamn, Ramsvikslandet, Sotenäs 4 januari (Thomas Liebig, Magnus Larsson, Christer Lind). 1 ex mot N Hållö, Sotenäs 25 maj (Per Norberg).

Vitnäbbad islom *Gavia adamsii*

Årssumman 8 ex överträffar medianvärdet för 2000-talet (som är 5 ex) för första gången sedan 2005. Ett diagram över artens förekomst i landskapet 1975–2012 finns i Fågelåret 2012 (*Fåglar i Bohuslän* 2013).

1 ex mot N Vallerö, O-t 17 maj (Stefan Oscarsson). 1 ad mot S Måseskär, O-t 21 sep (Max Allan Niklasson). 1 ex mot SO Vedholmen, Karingön, O-t 10 okt (Max Allan Niklasson, Stefan Oscarsson, Jörgen Olsson). 1 1K mot S Kråkudden, Hönö, Ö-ö 11 okt (Peter Strandvik). 1 ad mot S Grosshamn, Ramsvikslandet, S-s 25 okt (Ulf Lindell, Nils Hultman). 1 ex mot S Grosshamn, Ramsvikslandet, S-s 26 okt (Lars Viktorsson, Jan Johansson, Peter Nilsson, Per Wohlin). 1 ad mot S Skumbuktarna, Nord-Koster, S-ad 29 okt (Anton Kvarnbäck, Edwin Sahlin). 1 ad mot S Härmanö, O-t 9 dec (Max Allan Niklasson, Stefan Oscarsson).

Smådopping *Tachybaptus ruficollis*

Rapporterad i lämplig häckningsmiljö under häckningstid från 17 lokaler med omkring 15-20 par (häckning konstaterad på sex lokaler). Dessa siffror kan jämföras med 14 lokaler (15 par) 2013, 15 lokaler (18-19 par) 2012, 18 lokaler (18-25 par) 2011, 18 lokaler (24 par) 2010, 17 lokaler (21-22 par) 2009 och 21 lokaler (ca 30 par) 2008.

Strömstad (1 lokal, 1 par?): Kilen, Rossö 1 ex 8 juni, 1-2 ex 23 sep–19 okt (Anton Kvarnbäck, Martin Kvarnbäck). **Tanum (1 lokal, 3 par):** 3 par (minst 2 kullar) Ejgdetjärnet, Kämpersvik 28 mars–25 sep (Jan Uddén m fl). **Munkedal (1 lokal, 1 par):** 1 ex Dammarna, Hensbacka 14 apr, 1 par 26 apr (Joachim Thelin). **Uddevalla (1 lokal, 1 par):** 2 ex Fossendammen, Bokenäs 13 apr (Per Stensland) och 1 ex 22 juli (Kenneth Johansson). **Orust (1 lokal, 1 par/revir):** 1 ad Skogvattnet, Varekilsnäs 29 juni (Stefan Oscarsson) och 1 spel 8 juli (Per Johansson). **Tjörn (1 lokal, 1 par):** 1 par (1 kull) Fällemyrän, Klövedal 27 apr–21 juni (Stefan Mattsson, Nils-Erik Nilsson, Petra Söderqvist). **Stenungsund (2 lokaler, 2-3 par):** 1 ex Dyfjäll, Svartedalen 12 apr (Lennart Samuelsson). 2 par (2 kullar) Stenungsunds golfbana, Spekeröd (Magnus Larsson). **Lilla Edet (1 lokal, 1 ex):** 1 ex Terås grustag, Hjärtum 21 juni (Lasse Svensson). **Kungälv (4 lokaler, 3-4 par):** 1 ex Sannerdammén, Romelanda 7 maj (Peter Strandvik). 1 par/revir Västra Käftedammén, Koön, Marstrand. 1 spel 20 apr (Maria Aronsson), 1 spel 18 maj (Peter Strandvik). 1 par (1 kull) Kristiansborg, Lycke 20 maj–7 juni (Peter Hvass, Agne Gillholm). 1 par (1 kull) Golfbanedammarna, Tofta kile 24 apr–2 okt (Peter Hvass m fl). **Öckerö (1-2 lokaler, 1-2 par):** 1 par (1 kull) Ers vatten 30 mars–30 sep (Bo Brinkhoff m fl). 1 trol juv Svarte mosse, Björkö 20 aug (Bo Brinkhoff). **Hisingen (3 lokaler, 3-4 par):** 1 spel Skogomedammén, Hökälla 20 apr (John Thulin). 1 par (1 kull) Madbäcksdammén, Björlanda 20 aug (Bo Brinkhoff). 1 ex Karholmsdammén, Torslandaviken (Boh) 7–20 apr och 1–8 ex (2 kullar) 23 aug–28 nov (Magnus Persson m fl). **Fyra vinterrapporter med 4 ex eller fler:** 4 ex Sundet, S-nd 19 och 22 jan (Thomas Liebig, Magnus Larsson), 4 ex Tullboden, Hamburgsund, T-m 28 jan (Jan-Åke Hansson) och 5 ex Sundet S-nd 26 dec (Thomas Liebig, Magnus Larsson).

Skäggdopping *Podiceps cristatus*

Par i lämplig häckningsmiljö har rapporterats från 17 lokaler med tillsammans 35-38 par, vilket är ungefär vad som har rapporterats under de senaste åren. Senaste heltäckande inventeringen gjordes 2006; Rune Hixén fick då ihop 56 par fördelade på 17 lokaler (se *Fåglar i Bohuslän* nr 2/2007). Inga ansamlingar över 100 ex, den största flocken var på 70 ex i Kalvöfjorden, Orust 25 augusti (Stefan Oscarsson). Därefter nådde Utby, Havstens fjord upp till 43 ex 28 augusti (Jan Johansson, Jan Uddén) och Torslandaviken hade som mest 30 ex 2 november (Leif Bergendal).

Gråhakedopping *Podiceps grisegena*

Totalt noterades 82 fynd av tillsammans 113 ex fördelade på januari 9 fynd (9 ex), februari 8 (13), mars 6 (6), april 16 (29), maj 3 (3), augusti 6 (7), september 4 (4), oktober 8 (13), november 19 (25) och december 6 (7). Inga rapporter mellan 26 maj och 1 augusti.

Svarthakedopping *Podiceps auritus*

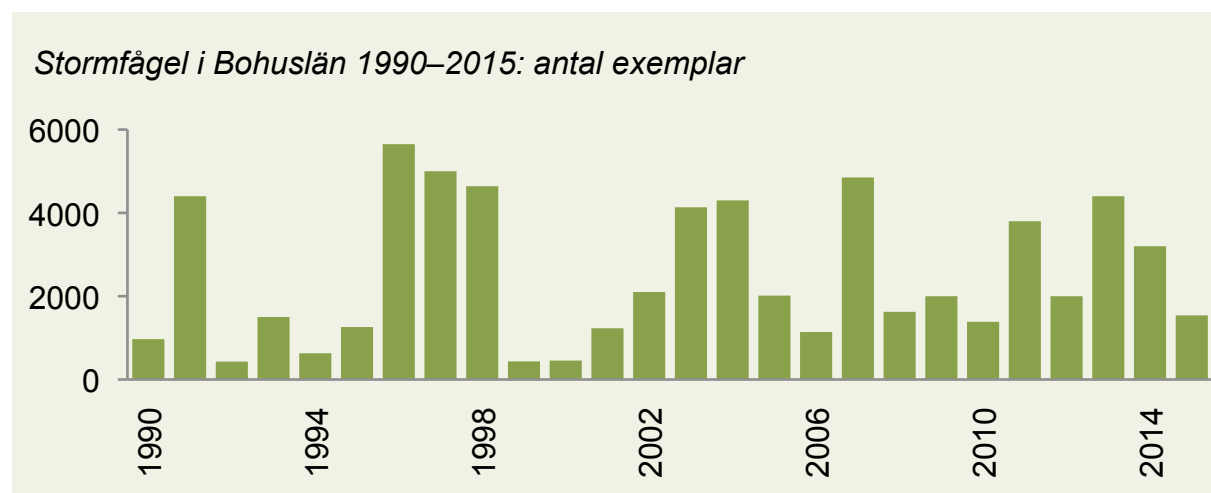
Fem eller fler svarthakedoppingar rapporterades från två lokaler: 5 ex Borgefjorden, Halsefjorden, Tjörn 5 januari (Stefan Malm, Owe Hougström, Torbjörn Arvidsson) och 5-10 ex Kalvöfjorden, Orust 15 august–22 november (Stefan Oscarsson m fl). Arten har aldrig konstaterats häcka i Bohuslän och verkar heller inte vara på spridning västerut i landet.

Svartbrynad albatross *Thalassarche melanophris* Rr

Sveriges andra svartbrynade albatross upptäcktes mellan Mollön och Måseskär, Orust 25 maj (Erik Malm). Se fyndbeskrivningen på sidan 7 för mer information.

Stormfågel *Fulmarus glacialis*

Totalt omkring 3200 ex, där flertalet sågs i september. Månadsfördelning: januari 40, februari 21, mars 6, april 119, maj 23, juni 5, juli 41, augusti 436, september 2221, oktober 90, november 9 och december 194. Alla 2221 stormfåglarna i september räknades in under perioden 26:e–29:e. Högsta dagssiffran svarade Marstrandsön för, där minst 500 ex antecknades 27 september (Björn Dellming). Uppträdandet 1990–2014 redovisas i nedanstående diagram (med år 2015 i förskott). De högsta siffrorna orsakas oftast av enstaka dagar med stora mängder; normalt infaller sådana dagar i september. Högsta dagssiffran är 3300 ex 24 september 1991 och noterades inte oväntat vid Kråkudden, Hönö.

Grålira *Puffinus griseus*

Totalt rapporterades 57 ex fördelade på nio obsdagar, vilket är den näst högsta årssiffran genom tiderna; bara 2007 med 61 ex är högre. Medianen för de föregående tio åren är 38 ex. Månadsfördelningen blev september 45 ex, oktober 10 ex och december 2 ex. Notera också den höga siffran 12 ex Härmanö 26 september (Lasse Svensson).

Mindre lira *Puffinus puffinus*

En normal årssumma med 26 ex fördelade på 15 obsdagar. Medianvärdet för de föregående tio åren är 20 ex. Månadsfördelning: juli 12 ex (4 obsdagar), augusti 11 (8), september 1 (1) och oktober 2 (2). Det ena oktoberfyndet bestod av en fågel som rastade i Grebbestads hamn den 12:e (Christer Elg m fl; se foto nästa sida).

Obestämd lira *Puffinus/Calonectris*

Två obestämda liror har rapporterats: 1 ex Klädesholmen, Tjörn 26 september

Mindre lira i Grebbestads hamn, Tanum 12 oktober 2014. Foto: Sara Elg

(Håkan Johnsson) och 1 ex, troligen mindre lira, Grosshamn, Ramsvikslandet, Sotenäs 26 september (Magnus Lundström, Martin Lind, Lars Lundmark).

Stormsvala *Hydrobates pelagicus* Rr

Årets facit blev fem stormsvalor i Bohuslän, varav en fältobservation från Hönö i juli och fyra individer som fångades i nät och ringmärktes på Måseskär utanför Orust 5–9 augusti. Hönöfågeln observerades i skenet från en kraftig pannlampa efter uppspelning av stormsvalelåten. Med årets fynd har 88 stormsvalor registrerats i landskapet. Och Måseskär står med 45 av dessa!

1 ex förbiflygande Hönö både, Hönö, Ö-ö 26 juli (Martin Alexandersson). 1 2K+ ringmärktes Måseskär, O-t 5 aug (Kåre Ström m fl). 1 3K+ ringmärktes Måseskär, O-t 6 aug (Kåre Ström m fl). 1 2K+ ringmärktes Måseskär, O-t 7 aug (Kåre Ström m fl). 1 2K+ ringmärktes Måseskär, O-t 9 aug (Kåre Ström m fl).

Klykstjärtad stormsvala *Oceanodroma leucorhoa*

Under 2013 uteblev arten helt i Bohuslän, men detta år observerades fyra fåglar, alla under en och samma blåsiga septemberdag.

1 ex Härmanö, O-t (Lasse Svensson), 1 ex Tåudden, Marstrandsön, K-v (Björn Dellming, Karin Magnander) och 2 ex Kråkudden, Hönö, Ö-ö (Jan-Åke Noresson m fl), samtliga sedda 27 september.

Havssula *Morus bassanus*

Totalt rapporterades omkring 23 650 ex (uppenbara dubbelrapporteringar frånräknade), som vanligt med reservationen att delvis samma fåglar kan ha räknats på olika lokaler längs kusten samma dag, eller samma fåglar återkommit olika dagar eller varit stationära en tid. Det är hur som helst den näst högsta

årssiffran som registrerats efter de 34 000 ex som noterades 2013. Ett diagram över uppträdandet 1990–2013 återfinns i *Fåglar i Bohuslän 2014* (dvs Fågelåret 2013). Årets sulor är fördelade på januari 210 ex, februari 152, mars 463, april 4765, maj 274, juni 1, juli 1285, augusti 701, september 9155, oktober 5429, november 560 och december 651. Trots den höga årssumman bara två fyrsiffriga rapporter: 1020 ex mot S Härmanö, Orust 13 april (Lasse Svensson) och 2400 ex mot S Kråkudden, Hönö, Öckerö 26 september (Leif Jonasson, Bo Brinkhoff, Tommy Lindell).

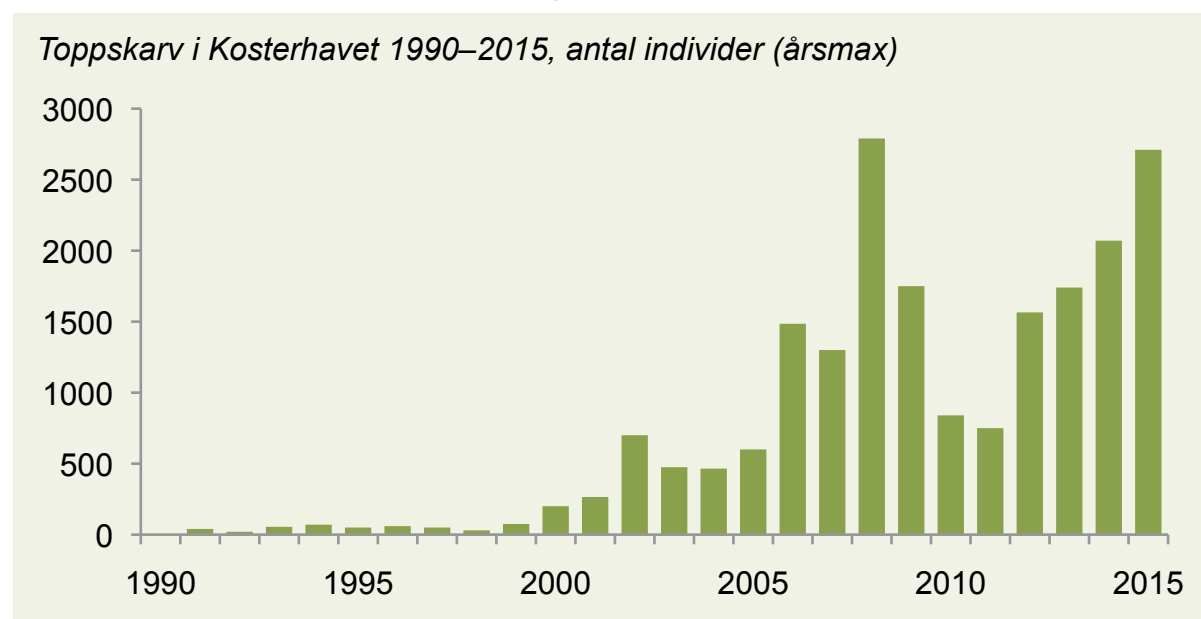
Storskarv *Phalacrocorax carbo*

För första gången på många år kontrollerades samtliga kända storskarvkolonier i Bohuslän 2014. Resultatet blev drygt 3000 par fördelade på 13 kolonier, vilket innebär lika många kolonier men något fler par än senaste skattningen (2600 par 2012, två kolonier har försvunnit och två kolonier har tillkommit).

Toppskarv *Phalacrocorax aristotelis*

Drygt 100 par toppskarv häckade i Bohuslän under 2014. Den 2 juni hittades på Väderöarna, Tanum 94 bon fördelade på tre öar, och 25 augusti återfanns på Soteskär, Sotenäs 15-20 bon som använts under året. Slutligen fanns minst 1 par med beteende som indikerade häckning på Bonden, Lysekil: 1-2 stationära par 21 maj, och 5 juli sågs 8 adulta och 2 ej flygga ungar på ön. Några häckningar utanför nämnda öar har inte konstaterats, men då har inte alla lämpliga öar längre söderut kontrollerats.

I Kosterhavet, som hyser majoriteten av Västkustens rastande och övervintrande toppskarvar, fanns över 2000 ex för första gången sedan isvintrarna 2009–10 och 2010–11 (2070 ex 19–20 september; se diagram nedan – med år 2015 i förskott). I övrigt har fler än 100 ex rapporterats från Väderöarna (210 ex 2 juni; det fanns säkert fler under hösten, men räkningar saknas) och Måseskär (128 ex 2 oktober

och 146 ex 31 oktober). Under 2013 och 2014 har totalt närmare 100 toppskarvar märkts med orange färgring på Väderöarna. Sådana har under året rapporterats från Morups tänge, Falkenberg i söder till Rossö, Strömstad i norr.

Rördrom *Botaurus stellaris*

Efter ett års frånvaro hördes åter en rördrom i landskapet (tidigt i februari) och minst 2 ex sågs sent i december, vilket innebär att 74 ex nu påträffats i landskapet. Rördrommen har ingen pålitlig förekomst i Bohuslän, och någon häckning har inte konstaterats i modern tid.

1 ex spel Svanviks kile, O-t 2 feb (Stefan Oscarsson). 2 ex Karholmsdammen, Torslandaviken, H-n 21 dec (Magnus Persson) och 1 ex samma lokal 26 dec (Christer Fält).

Silkeshäger *Egretta garzetta* Rr

Ett fynd gjordes under året: 1 ex Ödsmåls kile, Kungälv 25 augusti (Gunnar Wikman). Senast arten rapporterades från Bohuslän var 2011. Årets fynd var det tjugoandra i landskapet (23 ex). Åtta av fåglarna har setts i Kungälvs kommun.

Ägretthäger *Ardea alba*

Som vanligt är det svårt att veta hur många olika individer som varit inblandade i de sex fynd som gjorts under året. Sju exemplar till de tidigare noterade 30 ex i Bohuslän ger i alla fall 37 ex, de flesta från och med 2008 (32 ex). Fyndet i Stenungsund var det första för kommunen. Ett diagram över artens uppträdande i landskapet finns i *Fåglar i Bohuslän 2014* (dvs Fågelåret 2013).

1 ex Olsby kile, Rönnäng, T-n 11 apr (Nils-Erik Nilsson m fl). 1 ex Ängholmen, Kalvöfjorden, O-t 22 apr (Owe Hougström). 1 ex Ejgdetjärnet, Kämpersvik, T-m 18 maj (Jan Uddén m fl). 2 ex Lindön, Havstenssunds skärgård, T-m 31 maj (Martin Kvarnbäck). 1 ex Daftö lera, Södra Öddö, S-ad 5–6 juni (Matti Åhlund, Nils Abrahamsson). 1 ex Bärby holme, S-nd 25 aug (Per Undeland, Jan Johansson, Mats Raneström).

Svart stork *Ciconia nigra* Rr

Efter sex års frånvaro sågs åter en svart stork i landskapet: 1 ex flög förbi Älje-Porsens naturreservat, Uddevalla 14 maj (Tommy Ek; foto på nästa sida). Därmed har 24 svarta storkar registrerats i Bohuslän (22 fynd).

Vit stork *Ciconia ciconia*

Arten har varit årlig i Bohuslän sedan 2008. Detta år gjordes ett fynd, nämligen 1 ex vid Habborsby, Valla, Tjörn 14 augusti (Lena Sunnesstål). Antalet fynd i landskapet sedan 1961 är därmed omkring 52 (bestående av cirka 61 ex).

Bivråk *Pernis apivorus*

Arten rapporterades regelbundet mellan 10 maj och 23 september. Lasse Svensson noterade två hyfsade sträckdagar på Bredfjället, Ljungskile: 47 ex mot S 25 augusti och 21 ex mot S 5 september.

Svart stork över Älje-Porsens naturreservat, Uddevalla 14 maj 2014. Foto: Tommy Ek

Brun glada *Milvus migrans* Rr

Inte mindre än fyra fynd detta år, däribland det första decemberfyndet för landskapet. Därmed har 29 fynd av tillsammans 30 ex gjorts i Bohuslän.

1 ex Vallby, Solberga, K-v 23 april (Mats Raneström). 1 ex Fossum, Tanumshede, T-m 24 juni (Sverker Thoresson). 1 ad Runsvallen, Ytterby, K-v 12 juli (Lars Gustafsson). 1 ex mot SV Regementsområdet, U-a 27 dec (Sussie Carlström, Per Wohlin).

Röd glada *Milvus milvus*

Ett par påbörjade häckning för andra året i rad i Ljungskiletrakten, men den avbröts sannolikt i början av maj. Totalt registrerades 45 ex under året – den tredje högsta årssiffran efter 109 ex 2013 och 47 ex 2011. Den första gladan sågs 22 februari, den sista 19 oktober.

Havsörn *Haliaeetus albicilla*

Totalt har cirka 550 rapporter om arten lagts in på *Artportalen* under 2014, vilket är 170 färre än under rekordåret 2013. Omkring 360 rapporter är från januari–mars, 40 från april–augusti (en del av dessa kan möjligen gälla fåglar som sonderade terrängen inför en eventuell häckning) och 150 från september–december. Vid två tillfällen sågs 5 ex eller fler samtidigt på en lokal (notera att det skedde samma datum): 7 ex Utby, Havstensfjord, Uddevalla 26 januari (Jan Johansson, Peter

Nilsson) och 5 ex Hjälmsvik, Kalvöfjorden, Orust 26 januari (Stefan Olsson). Den 18 januari inkom rapporter om totalt 45 ex i landskapet, men en del av dessa kan dock ha avsett samma fåglar.

Ormörn *Circaetus gallicus* Rr

Bohusläns andra ormörn, en adult fågel, observerades vid Krabberöd, Stala, Orust 18 april (Stefan Oscarsson, Torbjörn Arvidsson). Trots eftersök sågs den inte ytterligare, utan sträckte antagligen vidare. Det första fyndet gjordes vid Fröland, Uddevalla 31 augusti 1987.

Brun kärrhök *Circus aeruginosus*

Häckningar eller troliga häckningar har rapporterats från åtminstone femton lokaler. De fördelade sig på Strömstad 2, Tanum 1, Uddevalla 1, Orust 1, Stenungsund 1, Kungälv 4 och Hisingen 5. Lyckade häckningar konstaterades vid Tofta kile i Kungälv, vid Öxnäs på Hisingen och möjligen vid Valleråns mynning, Kungälv. Årets första observation gjordes 22 mars och den sista 10 oktober.

Blå kärrhök *Circus cyaneus*

När det gäller vinterfynden så finns 71 rapporter från januari och februari, alla från södra delarna av landskapet (Kungälv 12 rapporter, Öckerö 2 och Hisingen 57), och december 18 rapporter (Tjörn 3, Stenungsund 1, Kungälv 5, Öckerö 1 och Hisingen 8). Hur många individer det rör sig om är svårt att veta, men de är givetvis betydligt färre än antalet rapporter. Fynd saknas helt mellan 3 juni och 16 augusti.

Stäpphök *Circus macrourus* Rr

Två fynd, båda i april: 1 hane vid Torslandaviken, Hisingen 18–19 april (Daniel Laveson, Mats Raneström, Ola Wennberg, Magnus Unger) och 1 hane vid Älje-Porsens naturreservat, Uddevalla 20 april (Peter Nilsson, Jan Johansson). Stäpphöken har varit årlig i Bohuslän sedan invasionsåret 2011. Totalt har nu 28 fynd (lika många ex) gjorts i Bohuslän. Mer om artens uppträdande i landskapet finns att läsa i *Fåglar i Bohuslän* 1/2012.

Obestämd stäpp-/ängshök *Circus macrourus/pygargus* Rr

En honfärgad individ sågs sträcka mot S på låg höjd över Gamlestan, centrala Lysekil 27 augusti (Ingemar Åhlund).

Ormvråk *Buteo buteo*

Fem rapporter med fler än 100 ex sträckande: 132 ex och 344 ex mot S över Arödsberget, Hisingen 30 september respektive 14 oktober (Per Björkman, Jon Håkansson), samt 129 ex, 212 ex och 368 ex mot S över Bredfjället, Uddevalla 20 september, 22 september respektive 30 september (Lasse Svensson).

Fjällvråk *Buteo lagopus*

Sista vårfyndet gjordes 9 maj, medan det första för hösten noterades 18 september. Den högsta sträcksiffran var låg och dessutom från våren: 13 ex mot NO vid Morlanda dammar, Orust 24 april (Stefan Oscarsson, Torbjörn Arvidsson).

Kungsörn *Aquila chrysaetos*

Totalt rapporterades 26 ex under året, och de fördelade sig på januari 10, februari 3, april 1, augusti 2, oktober 4, november 4 och december 2. Årssummorna för perioden 2005–2014 har varierat mellan 16 ex 2006 och 59 ex 2012; vintervädret har stor inverkan på antalet rapporterade individer. Bohuslän är ett av få svenska landskap där häckning inte konstaterats.

Fiskgjuse *Pandion haliaetus*

Tre fynd i slutet av mars inledde året (1 ex 25 mars, 2 ex 30 mars) och två fynd i början av oktober avslutade det (1 ex 4 oktober, 1 ex 5 oktober).

Stenfalk *Falco columbarius*

Två vinterfynd: 1 adult hane vid Säby ö, Breviks kile, Tjörn 18 januari (Tomas Torstenson, Christina Torstenson) och 1 ex mot S vid Måseskär, Orust 6 december (Thomas Liebig). I övrigt sågs arten regelbundet mellan 24 mars och 29 maj, samt 16 augusti och 24 november. Ett sommarfynd: 1 varnande Grebbestads skärgård, Tanum 22 juli (Thomas Carlsson).

Lärkfalk *Falco subbuteo*

Under året har lärkfalkar noterats mellan 6 maj och 5 oktober. En häckning konstaterades strax utanför landskapsgränsen (i Dalslandsdelen av Munkedals kommun). Den hittills enda konstaterade häckningen i Bohuslän ägde rum 2007, men det döljer sig förmodligen något eller några enstaka häckande par i landskapet. Totalt har omkring 120 ex rapporterats detta år, vilket är 25 fler än under det tidigare rekordåret 2013. Därmed har rekordet slagits fem år i sträck. Antalet som sågs under sommaren (juni–juli) har dock minskat: från 22 rapporter 2012 och 14 rapporter 2013 till 11 rapporter 2014.

Jaktfalk *Falco rusticolus* Rr

Observerad på sex lokaler under året, med minst tre olika individer inblandade. För tredje vintern i rad visade sig en adult jaktfalk vid Havstensfjord i Uddevalla. Sammanlagt finns nu minst 62 fynd (ex) i Bohuslän. Arten har varit så gott som årlig under 2000-talet.

1 ad Långholmen, Havstensfjord, U-a 5–6 januari (Jörgen Olsson m fl). 1 2K Lindholmen, Ö-ö 4–5 mars (Pelle Gustavsson m fl). 1 1K Söskär, O-t 30 oktober (Stefan Oscarsson, Torbjörn Arvidsson) och Härmanö, O-t 31 oktober (Lasse Svensson), samt troligen även samma fågel vid Halsefjorden, O-t 13 november (Owe Hougström). 1 1K Fjäll, Bro, L-l 13–14 november (Roger Carlsson).

Pilgrimsfalk *Falco peregrinus*

30 par beräknats ha häckat, varav ett var nyetablerat. 22 par lyckades med häckningen och fick minst 58 ungar, dvs 2,6 ungar per häckning. 2013 bedömdes visserligen 32 par ha häckat, men av dessa lyckades endast 18 par med tillsammans 37 ungar, alltså 2,1 per lyckad häckning (Rune Hixén, Claes-Göran Johansson, Tommy Järås m fl). Från Nordens Ark släpptes tre avelsungar, varav en hittades skadad och återbördades till anläggningen (Dick Liljegren).

Vinterobservationerna är fortsatt talrika; detta år blev de 78 under januari–februari och 33 under december. De flesta fynden gjordes som vanligt på kustnära lokaler. Det verkliga antalet inblandade individer är vanskligt att uttala sig om, men minst 15–20 ex kan nog vara en rimlig gissning sett till hur observationerna fördelar sig över landskapet.

Vattenrall *Rallus aquaticus*

Arten rapporterades under häckningstid (april–juli) från omkring 25 lokaler och häckning konstaterades på två av dem, vilket är ungefär som vanligt för de senaste åren. I januari–februari noterades vattenrallar på tio lokaler (totalt 13 ex) och i december på fem lokaler (9 ex). Vinterobservationerna ökar igen efter de hårda vintrarna för några år sedan.

Småfläckig sumphöna *Porzana porzana*

Minst tre ex hördes i år i Bohuslän: 1 spelande Lagmansholmen, Hisingen 4–18 maj (Freddy Persson m fl), 1 spelande Skogomedammen, Hisingen 10 maj och Hökälladammen, Hisingen 29 maj (Freddy Persson, Benga Ragnewall, Uno Unger), samt 1 spelande Älje-Porsens naturreservat, Uddevalla 2–4 juni (Peter Nilsson m fl). Antalet spelande de senaste åren har varit 10 ex 2013, 4 ex 2012, 2 ex 2011 och 1 ex 2010. Ett diagram över artens förekomst under 1967–2010 finns för övrigt i *Fåglar i Bohuslän* 2/2011.

Kornknarr *Crex crex*

Tjugoåtta spelande fåglar innebär ett bra år för kornknarren i Bohuslän, även om det är en bit till de 49 spelande som registrerades 1999 och 2007. Medianvärdet för åren 2000–2013 är 16 spelande ex. Inte mindre än 18 av fåglarna noterades i Tanum. Kommunfördelningen i övrigt var Strömstad 1, Lysekil 2, Munkedal 3, Uddevalla 1, Lilla Edet 1 och Hisingen 2. Sotenäs, Orust, Tjörn och Kungälv saknade således fynd helt och hållet. Kuriosa: En häckning ägde rum strax utanför vårt rapportområde vid Stora viken, Surte. Två ungar från den kullen hittades och fördes till Fågelcentralen, för att sedan släppas ut vid Ragnhildsholmen i början av augusti (enligt Rrk Gbg).

Rörhöna *Gallinula chloropus*

Under häckningstid (april–juli) noterades arten på närmare 30 lokaler, och

häckning konstaterades på nio av dem. Ett januarifynd, därefter kom nästa fynd 23 mars. Tre decemberfynd. Vinterfynden redovisas nedan.

1 ex Österröd, Hålkedalskilen, S-ad 29–31 jan (Lars-Åke Karlgren). 2 1K Ragnhildsholmen, H-n 4 dec (Bo Brinkhoff). 1 ad Sudda, Hönö, Ö-ö 14–31 dec (Uno Unger m fl). 1 1K Skogomedammen, H-n 25 dec (Uno Unger).

Sothöna *Fulica atra*

Rapporterad från omkring tio lämpliga häckningslokaler med tillsammans gissningsvis 25-30 par, men som vanligt saknas uppgifter från flera gamla häckningsplatser. Ejgdetjärnet i Tanum, Tofta kile i Kungälv och Torslandaviken på Hisingen bidrog med flest par. Ansamlingar med 50 ex eller fler sågs bara i Torslandaviken, där 50-60 ex höll till i november och december.

Trana *Grus grus*

Arten rapporterades regelbundet mellan 23 februari och 18 oktober, därefter två novemberfynd: 1 ex vid Vägeryr, Resteröd, Uddevalla 4 november (Mikael Korpi) och 1 adult med 1 1K mot V vid Älvängen, Harestad, Kungälv 7 november (Magnus Lundström).

Strandskata *Haematopus ostralegus*

Arten rapporterades dagligen från och med 19 februari. Dessförinnan finns två fynd från Kråkudden (1 ex 4 och 10 januari), ett från Grosshamn, Sotenäs (1 ex 11 jan) och ett från Fotö, Öckerö (1 ex 13 februari). Traditionsenligt sågs enstaka individer vid Kråkudden i december (1-2 ex 13–28 december). Flertalet strandskator lämnar landskapet redan i augusti, men mindre antal påträffas i ytterskärgården också senare under hösten.

Skärfläcka *Recurvirostra avosetta*

Två fynd gjordes 28 april: 2 ex mot S vid Kråkudden, Hönö (Jon Håkansson) och 2 ex vid Stora Hästholmen, Björlanda, Hisingen (Bo Nilsson, Benga Ragnewall). Fåglarna vid Kråkudden passerade mot S kl 10:02, medan de vid Stora Hästholmen sågs från kl 10:15 och framåt. Ett diagram över artens förekomst i landskapet 1967–2012 finns i *Fåglar i Bohuslän 2013* (Fågelåret 2012).

Mindre strandpipare *Charadrius dubius*

Arten rapporterades med häckningskriterier från fjorton lokaler, och vid sex av dessa konstaterades häckning. Tjörn fick sin första häckning av arten (1 par vid Vallhamn; Stefan Mattsson, Nils-Erik Nilsson). Första vårobservationen gjordes rekordtidigt, redan 22 mars, följd av ytterligare ett marsfynd (se nedan). Den sista mindre strandpiparen för året sågs 28 augusti. Sotenäs fick sin första konstaterade häckning på Hogenäs 2013, vilket inte kom med i Fågelåret 2013.

Marsfynden: 1 ex Torslandaviken, H-n 22 mars (Christer Fält m fl). 1 ex Breviks kile, T-n 30 mars (Per Undeland, Lennart Hermansson, Jan Johansson m fl).

Ung fjällpipare vid Breviks kile, Tjörn 22 augusti 2014. Foto: Krister Svanvik

Större strandpipare *Charadrius hiaticula*

Första vårobsen gjordes redan 22 februari, varefter arten rapporterades så gott som dagligen fram till och med 12 oktober.

Fjällpipare *Charadrius morinellus*

Fem fynd under året, varav fyra från våren (totalt 8 ex) och ett från hösten (1 ex). Torgonö i Strömstad och Solberga i Kungälv finns också detta år med bland lokalerna. Fjällpiparen har därmed setts i landskapet tio år i rad, och antalet sedda ex är nu uppe i 112. Ett diagram över förekomsten 1965–2012 återfinns i *Fåglar i Bohuslän* 2013 (dvs Fågelåret 2012).

4 ex Torgonö, S-ad 8 maj (Sune Westman) och 1 ex 9 maj (Matti Åhlund, Göran Strömberg, Anton Kvarnbäck, Martin Kvarnbäck). 2 ad Åseby, Solberga, K-v 11 maj (Björn Dellming, Karin Magnander, Peter Hvass, Stefan Avenfors). 1 ex Dammen, Ramsvikslandet, S-s 22 maj (Jan Artursson, Ing-Marie Artursson). 1 1K Breviks kile, T-n 22 aug (Krister Svanvik, Christina Torstenson, Nils-Erik Nilsson m fl).

Ljungpipare *Pluvialis apricaria*

Arten för en tynande tillvaro som häckfågel i Bohuslän (även med hänsyn till att häckningslokalerna sällan besöks av skådare). Vid den historiskt bästa lokalen, Bredmossen i Svarteborg, hördes i år bara en ljungpipare spela i april

(Joachim Thelin, Lennart Hermansson, Thomas Ring). En förbiflygande fågel på Bredmossarna i Naverstad i slutet av juli (Jan Uddén) kan möjligen indikera att arten finns kvar även där.

Höga antal rastande ljungpipare (med bohuslänska mått mätt) noterades vid Åseby, Kungälv i början av maj, med som mest 232 ex 7 maj (Björn Dellming m fl). Högsta dagssiffran vid Kråkudden, Hönö var 291 mot S 17 augusti (Roger Eskilsson m fl). Årets första ljungpipare hördes på sträck redan 24 februari (Per Undeland), nästa observation kom 11 mars. Den sista fågeln för året noterades 17 november, näst sista 7 november (vilka också utgjorde enda fynden under den månaden).

Kustpipare *Pluvialis squatarola*

Under våren gjordes sju fynd av 1-2 ex mellan 26 april och 4 juni. Under höststräcket sågs arten mellan 12 juli och 26 oktober. Högsta dagssiffran var 50 adulta mot S vid Kråkudden, Hönö 10 augusti (Stefan Andersson m fl).

Tofsvipa *Vanellus vanellus*

Efter två fynd i januari (se nedan) dröjde nästa observation till den 16 februari. Därefter sågs arten regelbundet till och med 29 november. Två decemberfynd avslutade året (se nedan). Lägg märke till att samtliga vinterfynd är från Hisingen.

Januari: 1-4 ex Torslandaviken, H-n 1-9 jan (Mathias Theander m fl). 9 ex Svensby, Säve, H-n 12 jan (Tommy Järås, Mia Wallin). **December:** 1 ex Torslandaviken, H-n 4 dec (Ola Wennberg). 8-10 ex Bärby, Säve, H-n 13-26 dec (Martin Oomen m fl).

Kustsnäppa *Calidris canutus*

Fyra förårsfynd av 1-2 ex, varav ett i mars (detaljer nedan). Under efteråret sågs arten regelbundet mellan 17 juli och 28 september. Därefter följde ett fynd vardera i november och december (se nedan). Högsta sträckssiffran var låg: 30 mot S vid Kråkudden, Hönö 10 augusti (Stefan Andersson).

Förår: 2 ex mot S Kråkudden, Hönö, Ö-ö 21 mars (Jon Håkansson m fl). 1 ex Dagsholmarna, S-nd 17 maj (Håkan Aronsson). 1 ex mot S Härmanö, O-t 18 maj (Lasse Svensson). 2 ex Bolleskären, Hönö, Ö-ö 25 maj (Per Björkman m fl). **November-december:** 1 ex Kråkudden, Hönö, Ö-ö 2 nov (Uno Unger, Magnus Unger). 1 1K Grosshamn, Ramsviklandet, S-s 23-24 dec (Lars Molander, Agneta Olsson, Kjell Sjödelius).

Sandlöpare *Calidris alba*

Regelbundet rapporterad med 1-8 ex mellan 19 juli och 28 september; totalt omkring 110 ex, vilket är något över medianvärdet. Dessutom en eftersläntrare i slutet av oktober: 1 ex vid Lilla Koppholmen, Salsön, Orust 30 oktober (Stefan Oscarsson, Torbjörn Arvidsson).

Småsnäppa *Calidris minuta*

Två vårfynd: 2 ex vid Stora Kärrsvik, Öckerö 11 maj (Bengt Karlsson) och 1 ex

vid Valnäs tjärne, Nord-Koster, Strömstad 25–31 maj (Olof Kosterberg, Johan Bergkvist).

Arten uppträdde ovanligt talrikt under höststräcket (för att vara i Bohuslän): totalt rapporterades minst 75 ex fördelade på 18 lokaler under perioden 10 augusti till 10 oktober. På flera av lokalerna noterades enstaka individer eller små grupper i flera veckor, och den angivna totalsumman kan mycket väl vara högre om det var lite omsättning på fåglarna. De högsta noteringarna var 8 1K Breviks kile, Tjörn 30 augusti (Nils-Erik Nilsson), 12 1K Ödsmåls kile, Kungälv 31 augusti (Björn Dellming), 7 1K Bergs kile, Uddevalla 31 augusti (Jörgen Olsson) och 7 1K Källsby kile, Stenungsund 31 augusti (Per Undeland).

Mosnäppa *Calidris temminckii*

Under våren noterades arten på sju lokaler mellan 5 och 25 maj med 1-4 ex per lokal. Under hösten observerades fåglar på femton lokaler mellan 1 juli och 2 september med 1-3 ex per lokal.

Tuvsnäppa *Calidris melanotos* Rr

Efter två års uppehåll var det dags igen. Denna gången var det en 1K-fågel som rastade vid Haby bukt på Ramsvikslandet, Sotenäs 4–7 oktober (Magnus Larsson, Kerstin Larsson, Thomas Liebig, Sture Hermansson m fl). Detta var det 13:e fyndet (lika många ex) i Bohuslän, och de fördelar sig på följande månader: april 1, maj 3, juni 1, augusti 1, september 3 och oktober 4. Årets fynd var det tredje som noterats på Ramsvikslandet; Breviks kile på Tjörn är dock värre med fyra fynd.

Spovsnäppa *Calidris ferruginea*

Det är långt mellan vårfynden i Bohuslän, men detta året gjordes ett: 2 ex rastade på Ramsö, Strömstad 2 maj (Nils Abrahamsson). Detta är ett tidigt datum, men slår inte Morups tånge i Halland där en spovsnäppa dök upp redan 22 april (som jämförelse: fenologirekordet i Skåne är 29 april, med mediandatum 7 maj). Under hösten noterades arten mellan 11 juli och 13 september. Antalet individer översteg 5 ex bara vid Breviks kile på Tjörn, där 5-9 ex observerades 18 augusti–1 september.

Skärsnäppa *Calidris maritima*

Bohuslän utom Kråkudden-Bolleskären: Senaste vårobsen 9 maj och första för hösten 20 september. Höga antal under under föråret: Kosterhavet hyste 20 februari 485 ex, varav 250 på Segelskären (Matti Åhlund), och på Trillingarna utanför Lysekil fanns 100 ex 11 mars (Patrik Eld). Efteråret bjöd inte på några höga antal. Kosterhavet hade 145 ex 30 oktober (varav 75 ex på Segelskären) och på Hatteskären vid Smögen trängdes 50 ex 28 december (Nisse Henriksson, Hans Petersson, Peter Backman). **Kråkudden-Bolleskären, Öckerö:** Senaste vårobsen

gjordes 12 maj och första för hösten 26 september. Toppnoteringar var under föråret 65 ex 2 april (Lennart Bogren) och under efteråret endast 15 ex 15 november (Hans Zachrisson).

Kärrenäppa *Calidris alpina*

Arten sågs under perioden 28 februari–25 november, med näst sista observation 30 oktober. Den högsta sträcksiffran noterades 11 augusti vid Kråkudden, då 109 ex passerade mot S (Pär Björkman m fl). Inga stora flockar med rastande kärrenäppor rapporterades, högsta antal var 37 ex vid Breviks kile på Tjörn 18 augusti (Håkan Johnsson, Per Undeland, Petra Söderqvist).

Myrsnäppa *Calidris falcinellus*

Fem fynd av totalt 8 ex gjordes under året, varav ett vårfynd. Diagram som visar artens förekomst i landskapet 1967–2013 återfinns i *Fåglar i Bohuslän 2014* (dvs Fågelåret 2013).

Vår: 1 ex Valnäs tjärne, Nord-Koster, S-ad 29 maj (Olof Kosterberg).

Höst: 2-3 ex Haby bukt, Ramsviklandet, S-s 8–9 aug (Thomas Ring m fl). 1 ex Breviks kile, T-n 15 aug (Lasse Svensson, Nils-Erik Nilsson). 1 1K Rågskär, Torslandaviken, H-n 12–13 aug (Uno Unger m fl). 2 ex Hjälmsvik, Kalvöfjorden, O-t 18 aug (Thomas Liebig).

Brushane *Calidris pugnax*

Arten observerades regelbundet mellan 22 april och 29 september. Största vårflocken stannade vid magra 7 ex, medan den största höstflocken nådde 42 ex (Orrevikskil, Strömstad 27 augusti).

Dvärgbeckasin *Limnocryptes minimus*

Under föråret rapporterades arten från januari fram till 19 april, och under efteråret från 31 augusti fram till årets slut. Månadsfördelningen blev följande (antalet ex är en summering av högsta antal per lokal i respektive månad): Januari 5 lokaler (7 ex), februari 1 lokal (4 ex), mars 3 lokaler (5 ex), april 10 lokaler (22 ex), augusti 1 lokal (1 ex), september 10 lokaler (10 ex), oktober 18 lokaler (37 ex), november 7 lokaler (17 ex) och december 5 lokaler (5 ex).

Enkelbeckasin *Gallinago gallinago*

Observerad på fem lokaler i januari (med totalt minst 24 ex) och två lokaler (3 ex) i februari. Därefter rapporterad regelbundet från 9 mars fram till årets slut. I december noterad på 20 lokaler (med totalt minst 54 ex). Höga antal i januari–februari och december (maxsiffra för lokaler med 5 ex eller fler) redovisas nedan.

11 ex Röd, Ödsmål, S-nd 3 jan (Thomas Liebig, Magnus Larsson, Christer Lind). 7 ex Torslandaviken, H-n 11 jan (Stefan Andersson, Evamaria Ferm). 8 ex Bergs kile, U-a 6 dec (Lars Viktorsson). 8 ex Källsby kile, S-nd 28 dec (Per Undeland). 10 ex Torslandaviken, H-n 13 dec (Stig Carlsson).

Dubbelbeckasin *Gallinago media*

Uppträdde med tillsammans 5 ex på två lokaler under våren: Gamla flygfältet vid Torslandaviken, Hisingen med som mest 3 spelande 7–8 maj (Mathias Theander), samt Mollön, Uddevalla med 2 spelande 4 maj och 1 spelande 3, 5 och 13 maj (Peter Johansson m fl) och 1 observerad 20 maj (Jörgen Olsson). Hösten bjöd på två fynd av ensamma fåglar: 1 1K Sjölyckan/Morlanda hed, Orust 14 augusti (Stefan Oscarsson, Torbjörn Arvidsson, Owe Hogström) och 1 ex Älje-Porsens naturreservat, Uddevalla 14 september (Jan Johansson, Peter Nilsson).

Morkulla *Scolopax rusticola*

Första dragande fågeln rapporterad 9 mars och den sista 17 juli. Återigen gott om vinterkullor efter ett magert 2013: observerad på 31 lokaler i januari (1 ex utom i ett fall med 3 ex), 3 lokaler i februari (alla med 1 ex) och 17 lokaler i december (1-2 ex).

Rödspov *Limosa limosa*

Tre till fem fynd av tillsammans 6-8 ex beroende på hur de ensamma septemberfåglarna betraktas (se nedan). Vårfyndet bestämdes till rasen *limosa*. De tre fåglarna i Torslandaviken 11–13 september var av rasen *islandica*, liksom troligen också de andra septemberspovarna. Det finns nu tretton dokumenterade fynd omfattande totalt 20 ex av rasen *islandica* i Bohuslän.

2 ad, rasen *limosa* Karholmsdammen, Torslandaviken, H-n 4–9 maj (Christer Fält m fl). 1 ex Breviks kile, T-n 9 aug (Håkan Johnsson). 1 ex Torslandaviken, H-n 6 sep (Per Lundgren, Annika Wetterberg). 3 1K, rasen *islandica* Torslandaviken - Stora Hästholmen, Björlanda - Torslandaviken, H-n 11–13 sep (Magnus Persson m fl). 1 ex Vadarstranden, Torslandaviken, H-n 17–18 sep (Daniel Tingdahl, Ola Wennberg).

Myrspov *Limosa lapponica*

Arten sågs under perioderna 12 april–28 maj och 26 juni–20 oktober. Oftast rörde det sig om enstaka individer. De få rapporterna med fler än 20 ex redovisas nedan.

33 ex mot S Kråkudden, Hönö, Ö-ö 21 aug (Marinko Karabatic). 21 ex mot S Långe tånge, Öckerö, Ö-ö (Bo Brinkhoff, Ola Wennberg). 20 ex mot S Kråkudden, Hönö, Ö-ö 11 aug (Magnus Köpman).

Småspov *Numenius phaeopus*

Arten har rapporterats mellan 21 april och 7 september med följande månadsfördelning: april 18 fynd (52 ex), maj 70 (330), juni 5 (6), juli 26 (48), augusti 21 (55) och september 5 (7). Fler rapporter med ≥ 10 ex än på många år, se redovisning nedan.

67 ex mot N Skumbuktarna, Nord-Koster, S-ad 11 maj (Anton Kvarnbäck, Martin Kvarnbäck). 16-40 ex rastande Hedängen, Torgonö, S-ad 7–8 maj (Matti Åhlund). 16 ex rastande Tofta kile, K-v 6 maj (Peter Strandvik). 16 ex Yttre Burholmen, S-ad 18 maj (Matti Åhlund). 15 ex mot N Vallerö, O-t 5 maj (Stefan Oscarsson).

Storspov *Numenius arquata*

Inga uppgifter om häckning föreligger; senast sådana förekom var 2004, då en sannolik häckning rapporterades från Sannesjön, Munkedal. Arten noterades regelbundet mellan 18 mars och 8 oktober. Utanför denna period finns ett fynd i februari, två i mars, ett i november och tre i december. Dessa redovisas nedan. Februarifynd är mycket ovanliga i Bohuslän (kan till och med vara det första?). Sju rapporter med tresiffriga antal noterades (ofta ingick flera flockar i de summorna). Högsta antal: 173 ex mot N vid Stubbarna, Rossö, Strömstad 23 april (Anton Kvarnbäck, Martin Kvarnbäck).

1 ex Jordhammars norra holme, S-nd 2 feb (Lasse Svensson, Thomas Liebig, Magnus Larsson).
1 ex mot S Kråkudden, Hönö, Ö-ö 8 mars (Stefan Svanberg m fl). 1 ex Breviks kile, T-n 9 mars (Tomas Torstenson, Christina Torstensson m fl). 1 ex Hönö-Öckerö-Hyppehn, Ö-ö 15 nov–12 dec (Hans Zachrisson m fl). 1 ex Raftön, Raftötången, T-m 8 dec (Ann Celandier, Robert Celandier).
1 ex Öxnäs, Säre, H-n 14 dec (Pär Lydmark, Sara Lydmark).

Drillsnäppa *Actitis hypoleucos*

Årets första drillsnäppa rapporterades 21 april, varefter arten sågs regelbundet fram till 21 september. Oktoberobservationer är ovanliga, men 2014 gjordes tre stycken: 1 ex Hyppehn, Öckerö 5 oktober (Roger Eskilsson, Lars Carlbrand). 1 ex Hyppehn, Öckerö 21 oktober (Peter Hamrén). 1 ex Bottnebukten, Tjärnö, Strömstad 30 oktober (Matti Åhlund, Ingemar Åhlund). Det sistnämnda är eventuellt fenologirekord för Bohuslän.

Skogssnäppa *Tringa ochropus*

Två tidiga fynd detta år: 12 mars (förmodligen fenologirekord) och 14 mars, fynddetaljer nedan. Därefter sedd och hörd från 21 mars till 7 september.

Tidiga fynd: 1 ex mot N Basteröd, Klövedal, T-n 12 mars (Kristoffer Nilsson). 1 ex mot NO Mollön, Herrestad, U-a 14 mars (Jörgen Olsson).

Svartsnäppa *Tringa erythropus*

Arten har rapporterats mer eller mindre regelbundet mellan 21 april och 16 september. Högsta antal: 13 ex vid Södra Ängholmsviken, Kalvöfjorden, Orust 7 maj (Stefan Oscarsson).

Gluttsnäppa *Tringa nebularia*

Första fyndet för året gjordes 17 april, sista 2 oktober. Fyra fynd med 50 ex eller fler, varav tre i maj och ett i augusti. Största ansamlingen var riktigt stor: 129 ex rastande i Östra kilen, Breviks kile, Tjärn 6 maj (Stefan Mattsson).

Grönben *Tringa glareola*

Första noteringen gjordes 21 april, sista 7 september. Tre fynd med 50 ex eller fler: 55 ex Tofta kile, K-v 28 juli (Björn Dellming, Torbjörn Arvidsson). 51 ex Orrevikskil, S-ad 9 maj (Matti Åhlund). 50 ex Västra kilen, Breviks kile, T-n 9 juli (Håkan Johnsson).

Smalnäbbad simsnäppa vid Valnäs tjärne på Nord-Koster, Strömstad 31 maj 2014
Foto: Olof Kosterberg

Rödbena *Tringa totanus*

Första vårfyndet 4 mars, sedan dröjde det andra till 22 mars. Därefter noterad regelbundet fram till sista observationen 12 oktober. Inga vinterfynd således.

Roskarl *Arenaria interpres*

Utanför ordinarie sträckt看 noterades arten enligt följande: januari 2 fynd (5 ex), februari 2 (6), april 2 (9), oktober 3 (7) och november 1 (1). Fynduppgifter nedan. I övrigt observerades 12 ex 10–19 maj (största flocken 3 ex), 45 ex 22 juli–6 september (största flocken 5 ex) och 6 ex 20–27 september.

1 ex Ramskär, T-m och 4 ex Segelskären 24 jan (Matti Åhlund). 1 ex Måseskär, O-t 17 feb (Thomas Liebig). 5 ex Segelskären, T-m 20 feb (Matti Åhlund). 1 ex mot S Skallen, Marstrandsön, K-v 13 apr (Björn Dellming, Peter Hvass). 8 ex Gåsebådarna, Havstenssunds skärgård, T-m 19 apr (Matti Åhlund). 2 ex Segelskären, T-m 13 okt (Matti Åhlund). 3 ex Segelskären, T-m 30 okt (Matti Åhlund, Ingemar Åhlund). 2 ex Rödsjär, Nord-Koster, S-ad 30 okt (Matti Åhlund, Ingemar Åhlund). 1 ex. Sör-Kråkan, K-v 7 nov (Peter Strandvik).

Smalnäbbad simsnäppa *Phalaropus lobatus*

Två vårfynd och ett höstfynd: 1 ex vid Valnäs tjärne, Nord-Koster, Strömstad 31 maj (Olof Kosterberg; se foto sidan 40). 1 hona Stranderäng, Åbyfjorden, Sotenäs 8 juni (*Jan Pålsgård, Mats Tunsvik, Lennart Hermansson m fl). 1 ex Måseskär, Orust 4 augusti (Folke Sjöberg). Andra året i rad som arten setts vid Stranderäng. Diagram över uppträdandet 1967–2010 och per månad återfinns i *Fåglar i Bohuslän* nr 2/2011. Medianvärdet för den senaste tioårsperioden är 3 ex per år.

Brednäbbad simsnäppa *Phalaropus fulicarius* Rr

Tolv exemplar rapporterades under perioden 27 september–24 november, vilket är den näst högsta årssiffran som noterats i landskapet. Sju av dem sågs vid Kråkudden, tre utanför Orust och två vid Ramsvikslandet. Fynddetaljer nedan. I och med årets fynd har arten gått om den smalnäbbade när det gäller antalet sedda ex: 112 mot 110. Diagram över artens uppträdande 1967–2010 och per månad återfinns i *Fåglar Bohuslän* nr 2/2011. Medianvärdet för senaste tioårsperioden är 4 ex per år.

1 1K mot S Kråkudden, Hönö, Ö-ö 27 sep (Evamaria Ferm, Leif Jonasson, Johan Södercrantz m fl). 2 1K mot S Härmanö och Vedholmen, O-t (en av fåglarna), O-t 27 sep (Lasse Svensson, Max Allan Niklasson). 2 1K rastande Källestén, Ramsvikslandet, S-s 10 okt (Lasse Svensson, Petra Söderqvist). 3 ex förbiflygande Kråkudden, Hönö, Ö-ö 20 okt (Martin Oomen, Bo Brinkhoff, Jan-Åke Noresson m fl). 1 ex Söskär, Mollön, O-t 30 okt (Stefan Oscarsson, Torbjörn Arvidsson). 3 ex mot S Kråkudden, Hönö, Ö-ö 24 nov (Bo Brinkhoff, Ola Wennberg, Ingvor Svensson, Gustav Knall).

Bredstjärtad labb *Stercorarius pomarinus* Rr

Ett rekordår! Det bästa året någonsin med 512 ex rapporterade mellan 25 september och 22 december (med reservation för viss dubbelräkning), månadsfördelning återfinns nedan. Till detta kommer ca 120 obestämda bredstjärtad labb/kustlabb, som sannolikt utgjordes av bredstjärtade, vilket gör att totalsiffran bör vara drygt 600 ex. Alla var 1K-fåglar utom 1 3K och 3 adulta fåglar. Tidigare har höga antal noterats i Bohuslän 1985 (140 ex), 1999 (73 ex), 2005 (80-90 ex) och 2011 (86 ex). Diagram över uppträdandet 1967–2011 finns i *Fåglar i Bohuslän* 2/2012.

Månadsfördelning: I *september* noterades 47 ex (5 obsdagar; högsta dagssiffra 31 ex 27 sep; två högsta lokalmax: 13 ex Kråkudden, Ö-ö 27 sep, 8 ex Marstrandsön, K-v 27 sep). I *oktober* registrerades 270 ex (16 obsdagar; högsta dagssiffra 86 ex 27 okt; två högsta lokalmax 53 ex Kråkudden, Ö-ö 27 okt, 29 ex Grosshamn, S-s 26 okt). I *november* rapporterades 165 ex (14 obsdagar; högsta dagssiffra 51 ex 2 nov; tre högsta lokalmax 31 ex 2 nov, 16 ex 8 nov och 24 nov, alla Kråkudden, Ö-ö). I *december* observerades 30 ex (10 obsdagar; högsta dagssiffra 8 ex 8 dec; högsta lokalmax 6 ex Härmanö, O-t 8 dec).

Kustlabb *Stercorarius parasiticus*

Par på lämpliga häckningsplatser rapporterades från omkring 15 lokaler. Uppskattningsvis häckar numera bara 20-25 par i Bohuslän. Det är en kraftig

minskning jämfört med mitten på 1990-talet då det fanns omkring 75 par. Årets första labbar sågs 1 april. Hela 21 fynd (31 ex) gjordes i oktober och inte mindre än tre i november (4 ex), det senaste så sent som 24 november (se nedan).

Novemberfynd: 1 1K och 1 3K+ Kråkudden, Hönö, Ö-ö 2 nov (Uno Unger, Magnus Unger). 1 3K Kråkudden, Hönö, Ö-ö 4 nov (Jon Håkansson). 2 ex mot S Kråkudden, Hönö, Ö-ö 24 nov (Bo Brinkhoff, Ingvor Svensson, Ola Wennberg m fl).

Fjällabb *Stercorarius longicaudus*

Ett vårfynd (1 ex, se nedan) och tio höstfynd av sammanlagt 22 ex (samtliga 1K) mellan 21 augusti och 26 oktober. Arton av fåglarna sågs en och samma dag, 27 september, 7 ex av dem på Marstrandsön (Björn Dellming, Peter Hvass och Karin Magnander); någon enstaka fågel kan ha dubbelräknats denna dag.

Vårfyndet: 1 ad mot N Torslandaviken, H-n 23 maj (Magnus Persson).

Storlabb *Stercorarius skua*

Totalt rapporterades 295 ex. Medianvärdet för den senaste tjugoårsperioden är 107 ex. Antalet individer fördelade sig på januari 2, februari 1, mars 1, april 3, juni 1, juli 8, augusti 31, september 220, oktober 26 och december 2. Toppnoteringar för enskilda lokaler: 45 ex noterades både vid Kråkudden, Hönö och Härmanö, Orust 26 september och 35 ex vid Kråkudden 27 september. Storlabbens förekomst i Bohuslän 1967–2008 redovisades i *Fåglar i Bohuslän* nr 1/2009.

Svarthuvad mås *Larus melanocephalus* Rr

En 1K-fågel med förlamade ben lämnades in av en okänd person på Torslanda djurklinik 23 juli, och avled på Fågelcentralen dagen efter. Exakt fyndplats okänd (uppgifter från Tommy Järås). Detta var landskapets nionde fynd (lika många ex). De tidigare är från 1992, 1996, 2005, 2011, 2012 och 2013 (3 ex), fördelade på Hisingen 3 ex, och Uddevalla, Orust, Öckerö, Lysekil, Stenungsund och Kungälv vardera 1 ex. Månadsfördelning: april 3 ex, maj 2, juli 2, augusti 1 och oktober 1. Sex av fåglarna var adulta, resterande tre var 1K.

Dvärgmås *Hydrocoloeus minutus*

Arten uppträdde i rekordantal under året. Totalt noterades 1300 ex, varav hälften i februari. Normalt brukar de flesta ses i maj och september–oktober. Medianen för 2000-talet ligger på ca 280 ex och föregående högstanotering var på 600 ex från 2011. Månadsfördelningen var januari 39 ex, februari 652, mars 4, april 22, maj 11, juni 3, juli 1, augusti 14, september 18, oktober 402, november 133 och december 10. Från Torslandaviken rapporterades arten så gott som dagligen med 1-4 ex mellan 7 och 20 maj.

Tärnmås *Xema sabini* Rr

En 1K-fågel passerade mot S vid Långe tånge, Öckerö 21 augusti (Bo Brinkhoff,

Ola Wennberg). Arten har setts årligen sedan 2002. Antalet per år har varit 10 ex eller fler under fyra år, nämligen 2011 (11 ex), 2008 (10), 2007 (24) och 1997 (68).

Svarthuvad trut *Larus ichthyaetus* Rr

Sveriges tredje och Bohusläns första svarthuvade trut identifierades utifrån utmärkta bilder, men först ett halvår efter upptäckten. Det rörde sig om en 1K-fågel som tillsammans med andra trutar låg på vattnet runt en båt söder om Väderöarna, Tanum 26 juli (Peter Nilsson). Se fyndbeskrivningen på sidan 8 för mer detaljer.

Vitvingad trut *Larus glaucoides* Rr

Efter att ha lyst med sin frånvaro 2013 noterades nu två fynd: 1 adult förbiflygande vid Flaggberget, Lysekil 14 december (Roger Carlsson) och 1 1K förbiflygande vid Måseskär, Orust 20 december (Thomas Liebig, Magnus Larsson). Därmed har 39 fynd (lika många ex) registrerats i Bohuslän.

Vittrut *Larus hyperboreus* Rr

Med nöd och näppe hann arten tränga sig in på landskapslistan för 2014: 1 1K flög förbi Lökeberg, Håltå, Kungälv 29 december (Björn Dellming). En individ per år är lika med medianvärdet för perioden 2000–2013. Under 2000-talet har årssumman överstigit 2 ex blott två gånger, nämligen 2001 och 2013 – båda åren noterades 6 ex. Ett diagram över artens förekomst i Bohuslän 1961–2013 finns i *Fåglar i Bohuslän 2014* (dvs Fågelåret 2013).

Tretåig mås *Rissa tridactyla*

Dagssiffror med 1000 ex eller fler rapporterades under sju dagar: 25 och 26 oktober, 24 november samt 11, 15 och 27 december. Högsta antal: 5175 ex mot S förbi Klädesholmen, Tjörn 26 oktober (Håkan Johnsson, Kristoffer Nilsson, Per Undeland).

Småtärna *Sternula albifrons* Rr

En adult fågel sträckte mot O över Rörö, Öckerö 27 juli (Per Björkman, Barbro Björkman). Därmed har totalt 55 fynd (74 ex) gjorts i landskapet, bland dessa en häckning i Sotenäs 2008. Under 2012–2013 uteblev arten helt, efter att ha varit årlig under de tio föregående åren.

Skräntärna *Hydroprogne caspia*

Enstaka skräntärnor brukar ses så gott som årligen i Bohuslän – 2014 registrerades fyra fynd av tillsammans fem individer. Sedan 1961 har därmed 70 fynd (totalt 86 ex) registrerats i landskapet.

1 ad Nordreälvstranden, Öxnäs, Säve, H-n 18 juni (Bo Brinkhoff, Ola Wennberg). 2 ex Torslandaviken, H-n 24 juni (Christer Fält m fl). 1 ad Nordre älv, Runsvallen, Ytterby, K-v 5 juli (Lars Gustafsson). 1 ad Käringön, Orust 8 juli (Max Allan Niklasson).

Vitvingad tärna *Chlidonias leucopterus* Rr

Landets hittills mest omfattande invasion av vitvingade tärnor (drygt 1600 ex!) inträffade under våren. Den största dessförinnan ägde rum 1997 (1542 ex), och precis som den gången fick Bohuslän några smulor av överflödet: Tre fynd (totalt 4 ex) gjordes i maj 2014, samtliga från Hisingen: 1 3K Skogomedammen, Hökälla 17 maj (Per Björkman m fl), 2 adulta Torslandaviken 17 maj (Uno Unger m fl) och 1 adult Torslandaviken 19–20 maj (Benga Ragnewall m fl). Arten har bara påträffats vid fyra tidigare tillfällen i landskapet, nämligen 1 ex vid Rannebergsbukten, Uddevalla 18 juli 1980, 1 ex Tofta kile, Kungälv 21 maj 1995, 3 ex Tofta kile, Kungälv 14 maj 1997 och 1 ex Pater Noster-skären, Kungälv 25 juni 1998. Totalt föreligger det nu alltså sju fynd omfattande 10 ex.

Silvertärna *Sterna paradisaea*

Årets första silvertärna rapporterades från Marstrandsön, Kungälv 21 april. Därefter sågs arten regelbundet fram till och med 8 oktober. Oktoberfynden var 1 1K vid Tjurholmen, Kungälv 3 oktober (Conny Palm) och 1 1K vid Härmanö, Orust 8 okt (Lasse Svensson). Ett fynd gjordes också av 2K-fåglar, nämligen 2 ex vid Måseskär, Orust 10 juni (Max Allan Niklasson, Stefan Oscarsson).

Fisktärna *Sterna hirundo*

De första fisktärnorna visade sig 8 april (2 ex i Torslandaviken, Hisingen). Fem oktoberfynd avslutade året, det sista gjordes den 10:e; detaljer nedan.

2 1K Bäckerö fjord, Klädesholmen, T-n 1 okt (Håkan Johnsson). 1 ex Bolleskären, Hönö, Ö-ö 3 okt (Thomas Karlsson). 1 1K Vedholmen, Karingön, O-t (Max Allan Niklasson m fl). 1 ex Kråkudden, Hönö, Ö-ö 10 okt (Lars Carlbrand). 1 ex Breviks kile, T-n 10 okt (Conny Palm).

Kentsk tärna *Sterna sandvicensis*

För tredje året i rad häckade arten på Kråkholmen på insidan av Hönö, nu med 4-5 par (Bengt Karlsson m fl). De två tidigare åren var det omkring 10 par. Detta är fjärde gången som arten konstaterats häcka i Bohuslän. Den första ägde rum 1999 i Vägga skärgård, Sotenäs. Arten rapporterades i år mellan 22 mars–13 september. I vanlig ordning stod Öckerö kommun för närmare 90 % av fynden, likaså svarade Bredviken och Lammholmsviken för de högsta antalen (som mest 37 ex 23 augusti).

Sillgrissla *Uria aalge*

Årets högsta dagssumma var endast 353 ex sydsträckande vid Kråkudden, Hönö 26 oktober (Stefan Svanberg m fl). Inga rapporterade häckningar. 1 adult fågel sågs däremot vid den tidigare häckningsön Bonden, Lysekil 21 maj (Matti Åhlund, Stefan Oscarsson, Tommy Järås), men när den traditionella boplatsen kontrollerades så var den tom. Dessutom sågs 2 adulta på samma lokal 5 juli (Peter Nilsson).

Tordmule *Alca torda*

Vid Bohusläns enda tordmulekoloni, dvs på Bonden utanför Skaftö i Lysekils kommun, observerades i år 3 par (21 maj; Matti Åhlund, Tommy Järås, Stefan Oscarsson). Arten började troligen häcka här i slutet av 1980-talet, och som mest har det noterats 13 par (1993). Föregående inventering gjordes 2010, då 3 par och två ensamma fåglar noterades.

Alkekung *Alle alle*

Arten hade ett mediokert år 2014. Totalt noterades omkring 415 ex, som fördelade sig på januari 5, februari 1, mars 1, oktober 13, november 194 och december 200. Medianvärdet för 2000-talet ligger på 700 ex. De två första fynden för hösten gjordes 4 och 9 oktober. Därefter noterades alkekungar regelbundet från 25 oktober och fram till årets slut. Oktobersiffran är betydligt lägre än normalt. Högsta dagssiffran blev 36 ex mot S vid Kråkudden, Hönö 4 november (Jon Håkansson). Diagram över förekomsten 1976–2012 återfinns i *Fåglar i Bohuslän 2013* (dvs Fågelåret 2012).

Lunnefågel *Fratercula arctica*

Totalt registrerades 47 ex, en rejäl uppräckning jämfört med de senaste åren. Medianen för perioden 2008–2013 är 26 ex per år. Motsvarande median för de

*Ung lunnefågel med fångst av kräftdjur på Väderöfjorden, Tanum 31 oktober 2014.
Foto: Peter Grah*

goda åren i början av 2000-talet är 108 ex per år (2001–2007). Månadsfördelning (antal ex): januari 1, mars 2, maj 2, september 5, oktober 15, november 10 och december 12. Vårfynden redovisas nedan. Ett diagram över artens förekomst i landskapet 1967–2012 finns i *Fåglar i Bohuslän 2013* (dvs Fågelåret 2012).

Vårfynden: 1 ex mot N Grosshamn, Ramsviklandet, S-s 1 mars (Thomas Ring). 1 ex mot SV Sote huvud, Ramsviklandet, S-s 8 mars (Thomas Eliasson). 1 ex mot S Vallerö, O-t 5 maj (Stefan Oscarsson). 1 ad mot N Härmanö, O-t 18 maj (Lasse Svensson).

Skogsduva *Columba oenas*

Fyra fynd (9 ex) gjordes i januari och ett i december (4 ex); alla i Kungälv eller på Hisingen. Efter ett ströfynd 9 februari (9 sträckande ex) rapporterades arten regelbundet mellan 17 februari och 26 oktober. De tre största ansamlingarna var 40 ex mot SO Kippholmen, Björlanda, Hisingen 26 oktober (Magnus Persson), 36 ex Trälebergs kile, Lysekil 7 mars (Jörgen Olsson) och 20 ex Öxnäs, Säve, Hisingen 14 mars (Tina Widén m fl).

Vinterobsar: 2 ex Tofta kile, K-v 1–5 jan (Peter Hvass m fl). 3 ex Harestadslätten, K-v 6 jan (Peter Strandvik). 1 ex Öxnäs, Säve, H-n 22 jan (Bo Brinkhoff, Ola Wennberg, Anders Hansson). 4 ex Uppegården, Säve, H-n 14 dec (Johan Svedholm).

Ringduva *Columba palumbus*

Tre stäcknoteringar med fler än 5000 ex: 10 740 ex mot S Lyr, Orust 30 september (Max Allan Niklasson, Stefan Oscarsson), 5370 ex mot S Bredfjället, Uddevalla 5 oktober och 5250 ex mot S Bredfjället, Uddevalla 1 oktober (båda Lasse Svensson).

Turkduva *Streptopelia decaocto*

De fyra största ansamlingarna under året var 20 ex Bleket, Uddevalla 9 november (Samuel Almestål), 13 ex Aspvägen, Ytterby, Kungälv 13 december (Lennart Ryd), 12 ex Hedegårde, Uddevalla 29 december (Kenneth Johansson) och 10 ex Badhusberget, Lysekil 26 augusti (Ingemar Åhlund).

Turturduva *Streptopelia turtur*

Ett ex sågs vid Torslandaviken, Hisingen 21 maj (Ola Wennberg). Årets fynd är nr 49 (50 ex) i landskapet. Ett diagram över turturduvans förekomst i Bohuslän 1965–2013 återfinns i *Fåglar i Bohuslän 2014*.

Gök *Cuculus canorus*

Den första göken hördes 29 april och den sista observationen gjordes 12 september.

Berguv *Bubo bubo*

Detta år noterades uvar i 53 revir, vilket är första gången antalet överstiger 50 sedan 2009. Äntligen lyckades uvarna också något bättre med häckningarna: I de

24 revir där häckningsutfallet kontrollerades blev resultatet 19 ungar. Kommunvis fördelade sig reviren på följande sätt: Strömstad 4, Tanum 4, Sotenäs 4, Lysekil 8, Munkedal 2, Uddevalla 2, Orust 9, Tjörn 8, Stenungsund 3, Lilla Edet 1, Kungälv 6, Hisingen 1 och Öckerö 1.

Sparvuggla *Glaucidium passerinum*

Sexton spelande individer noterades, varav fyra under hösten. Under första halvåret rapporterades 19 ex och under det andra ungefär lika många, vilket innebär att rapporteringsfrekvensen återgått till det normala efter den talrika förekomsten 2011 och 2012.

Hornuggla *Asio otus*

Inte mindre än 28 kullar registrerades 2014 (vilket kan vara rekord för landskapet) och därtill hoande på ytterligare två lokaler, vilket kan jämföras med förra årets bottennotering på två kullar och en ropande. Enda vinteransamlingen noterades på Kärnön, Orust: 5 ex 31 januari (Folke Sjöberg).

Jorduggla *Asio flammeus*

Totalt rapporterades omkring 37 ex under året. De fördelade sig på januari 2 fynd (2 ex), mars 1 (1), april 7 (7), maj 3 (3), oktober 11 (11) och november 6 (13). På Hållö i Sotenäs noterades inte mindre än 7 ex 1 november och 3 ex 2 november (Stefan Lindqvist). Således inga sommarfynd, men två vinterfynd (se nedan).

Vinterfynden: 1 ex Hästen, Hönö, Ö-ö 18 jan (Annika Olsson). 1 ex Stora Granneby, Hållö, K-v 19 jan (Peter Hvass).

Pärluggla *Aegolius funereus*

Fortsatt mycket få observationer – fyra fynd detta år, varav två avsåg spelande fåglar.

1 spel Holmevatten, Svartedalen, K-v 19–20 april (Billy Karlsson). 1 spel Arnebo, Kareby, K-v 28 apr (Marcus Oher). 1 ex Bredfjället, U-a 15 juni (Lasse Svensson). 1 ex Vaktarekullen, Kynnefjäll, M-l 20 sep (Joachim Thelin).

Nattskärra *Caprimulgus europaeus*

Rekordmånga spelande nattskärror rapporterades detta år: omkring 320 ex. Det är 60 ex fler än det tidigare rekordåret 2007, då arten var riksinventeringsart i Sveriges Ornitologiska Förening och lite extra arbete lades ner på flera håll i landskapet. Då skattades det bohuslänska beståndet till omkring 600 par, vilket med hänsyn till årets resultat sannolikt bör justeras uppåt med något hundratal par (spelade ex). Årets första nattskärra var en spelande fågel 9 maj. Den sista rapporten om en spelande fågel kom 29 juli och den sista observationen gjordes så sent som 3 oktober. Det var för övrigt ovanligt många observationer i september: 10 fynd (11 ex).

Tornseglare *Apus apus*

Första observationen för året gjordes 7 maj; den sista sågs 17 september, och de näst sista 1 september. Vid Torslandaviken, Hisingen inräknades fler än 500 ex vid flera tillfällen, högsta noteringen var 1600 ex 28 maj (Magnus Persson).

Kungsfiskare *Alcedo atthis*

En häckning och två permanenta revir noterades i Bohuslän 2014. Arten rapporterades dessutom från 17 lokaler utanför häckningstid, och vid tre av dessa sågs två fåglar vid ett eller två tillfällen. Fyra fynd i januari–februari och tre i december, detaljer nedan.

1 ex Torslandaviken, H-n 11 jan–1 feb (Freddy Persson, Bo Brinkhoff, Ola Wennberg m fl). 1 ex Ellös, O-t 21 jan (Max Allan Niklasson). 1 ex Bukilen, Resteröd, U-a 25 jan (Anders Netshagen, Bosse Lindström, Jörgen Olsson). 1-2 ex Jordhammarsviken, S-nd 2–21 feb (Lasse Svensson, Pia Österlund, Per Undeland m fl). 1-2 ex Äsperödsbron, U-a 25–28 dec (Kenneth Johansson, Per Wohlin, Sussie Carlström m fl). 1 ex Jordhammarsviken, S-nd 26 dec (Thomas Liebig). 2 ex Gersbäcken, Rödsvatten, Morlanda, O-t 27 dec (Max Allan Niklasson, Stefan Oscarsson).

Biätare *Merops apiaster*

En SV-sträckande individ observerades vid Marstrand, Kungälv 18 juli (Peter Strandvik). Senast arten sågs i landskapet var 2012. Med årets notering har 22 fynd av cirka 38 ex gjorts i Bohuslän. Kommunfördelningen är Strömstad 4 fynd, Tanum 4, Lysekil 1, Uddevalla 6, Stenungsund 1, Orust 1, Kungälv 2 och Hisingen 3. Biätaren häckade för övrigt så nära som på östligaste Jylland 2014.

Härfågel *Upupa epops*

Endast ett fynd 2014: 1 ex Röra, Långelanda, Orust 26 april (Sonny Olsson, Christer Carlsson). Undantaget 1997 har arten varit årlig i Bohuslän sedan 1985. Ett diagram med härfågelnns uppträdande i landskapet 1965–2013 finns i *Fåglar i Bohuslän* 2014 (Fågelåret 2013).

Göktyta *Jynx torquilla*

Tre konstaterade häckningar, detaljer nedan. Dessutom hördes cirka 95 ropande ex runtom i landskapet, vilket överträffar fjolårets rekordnotering med 15 ex. Denna positiva trend gäller inte bara för Bohuslän: artens förekomst har ökat i landet ända sedan slutet av 1990-talet, efter att under lång tid ha minskat. Första fågeln sågs 19 april, sista för året 9 september. Vid Grosshamn ringmärktes 5 ex mellan 10 juli och 29 augusti.

Konstaterade häckningar: 1 par Brevik, Syd-Koster, S-ad (Jan Lövgren). 1 par Sundhammarsvägen, Torsby, K-v (Margareta Pettersson, Ebbe Pettersson). 1 par Ellingeröd småbåtshamn, M-l (Bengt Wiklund).

Gråspett *Picus canus* Rr

Fyra fynd av gråspett gjordes i Bohuslän detta år, vilket är ovanligt många, och

de inföll dessutom under så kallad häckningstid (se detaljer nedan). Arten har påträffats sex av de senaste tio åren: 2004, 2005, 2007, 2008, 2009 och 2012. Nu har 36 fynd (37 ex) gjorts i landskapet.

1 ex spel Sågebackens skjutfält, Herrestadsfjället, U-a 26 apr (Kenneth Johansson). 1 ex spel Bjälkebräcka, Sannesjön, M-l 12 maj (Lennart Hermansson, Jan Johansson). 1 ex Älje-Porsens naturreservat, U-a 15 maj (Jan Johansson, Jan Uddén). 1 ex Tanumsstrand, Grebbestad, T-m 10 juli (Ulrika Tollgren).

Mindre hackspett *Dendrocopos minor*

Tre konstaterade häckningar har rapporterats; fynddetaljer nedan. Därutöver gjordes observationer under häckningstid (definierad som 25 mars–7 juli) vid ca 73 lokaler, flest i Hisingen (16), Uddevalla (14), Tjörn (9), Kungälv (8) och Tanum (5). Samtliga kommuner hade sådana noteringar.

Konstaterade häckningar: 1 par Valbodalen, Lysekil (Ingemar Åhlund). 1 par Amhult, Askum, Sotenäs (Hans Lundgren). 1 par Hålkedalskilen, Strömstad (Lars Åke Karlgren).

Tretåig hackspett *Picoides tridactylus*

Bara två rapporter detta år, båda från Bredfjället, Uddevalla: 1 spelande hane 20 april och 1 födosökande hona 2 augusti (Lasse Svensson).

Korttålräka *Calandrella brachydactyla* Rr

Landskapets femte korttålräka sågs och fotograferades på Vadholmen, Havstensfjord, Uddevalla 5 september (Jan Uddén); se foto nedan. De tidigare fynden av arten är gjorda i maj 1993, juni 1995, maj 2002 och december 2004. Fyra av fynden är från Uddevalla kommun och det femte från Hisingen.

Korttålräka på Vadholmen i Havstensfjord, Uddevalla 5 september 2014. Foto: Jan Uddén

Rostgumpsvala vid Mollön, Uddevalla 4 maj 2014. Foto: Tommy Ek

Tofslärka *Galerida cristata* Rr

Ett exemplar sågs vid Lysekils sjukhus 1 oktober (Ingemar Åhlund). En lärka som bör ha tillhört denna art sågs vid Dona, Lysekil 25 september, men kunde inte artbestämmas säkert. Man kan därför misstänka att fågeln fanns på plats i tätorten redan detta datum. Därmed har 10 fynd (13 ex) gjorts i Bohuslän sedan 1969. Senast landskapet fick besök av en tofslärka var 2010, då ett ex sågs i Smögen, Kungshamn och Lysekil 8–24 juni. Se *Fåglar i Bohuslän* nr 2/2011 för en kort översikt av artens förekomst hos oss.

Trädlärka *Lullula arborea*

Arten sågs regelbundet mellan 4 mars och 26 oktober. Inga vinterfynd.

Sånglärka *Alauda arvensis*

Upp till 8 ex höll till vid Torslandaviken på Hisingen hela januari. På andra lokaler började arten uppträda från 2 februari. I december höll åter upp till 8 ex till vid Torslandaviken månaden ut. I övrigt bara en vinterobservation: 1 ex Älvängen, Harestad, Kungälv 6 december (Magnus Lundström).

Berglärka *Eremophila alpestris*

En fortsatt god årssumma i stil med 2013: 11-13 fynd omfattande 31-48 ex, beroende på om de återkommande vinterflockarna behandlas som separata fynd eller inte. Både Torslandaviken på Hisingen och Kaurö utanför Orust hade en övervintrande flock vintern 2013–2014, som dessutom återkom hösten 2014 (se nedan för detaljer). Flocken på Kaurö bestod av inte mindre än 12-15 individer.

Ett diagram över artens förekomst i landskapet 1980–2010 återfinns i *Fåglar i Bohuslän* nr 2/2011.

Förår: 5 ex Torslandaviken, H-n 1 jan–14 apr (Benga Ragnewall, Christer Fält m fl), kvar sedan 1 nov 2013. 11-12 ex Kaurö, T-n 5–10 jan (Stefan Mattsson, Per Undeland), kvar sedan 30 okt 2013. 2 ex Skallen, Marstrandsön, K-v 17 feb (Björn Dellming). 3 ex Måseskär, O-t 3 mars (Max Allan Niklasson). 1 ex mot V Sote huvud, Ramsviklandet, S-s 8 maj (Jan Artursson). 1 ex Grosshamn, Ramsviklandet, S-s 21 mars (Jan Johansson, Owe Hougström). 1 ex Norra Tuntorp, Brastad, L-l 10 apr (Elsy Tunsvik). 2 ex Tofta kile, K-v 13–14 apr (Peter Strandvik, Agne Gillholm, Peter Hvass, Björn Dellming m fl). 3 ex Valnäs tjärne, Nord-Koster, S-ad 20 apr (Olof Kosterberg). **Efterår:** 6-12 ex Kaurö, T-n 11 okt–2 dec (Stefan Mattsson, Per Undeland, Nils-Erik Nilsson, Jahn Ekman). 3 ex Mudderdammen, Torslandaviken, H-n 1 nov–31 dec (Christer Fält, Karin Magnander m fl). 1 ex mot S Grosshamn, Ramsviklandet, S-s 18 nov (Lennart Hermansson, Jan Johansson). 2 ex Grosshamn, Ramsviklandet, S-s 8 dec (Roger Olsson).

Backsvala *Riparia riparia*

Arten rapporterades mellan 19 april och 22 september. Aktiva kolonier har rapporterats från Älgafallet/Ällelien, Tanum (50 ex), Älje-Porsens naturreservat (asfaltsverket), Uddevalla (13 bohål); Lysegården, Kungälv (20 par); Huveröd, Stenungsund (50 bohål); Terås grustag, Lilla Edet (90 par); Högens grustag, Lilla Edet (70 par) och Hökälla, Hisingen (några få par). Enstaka fåglar sågs även i lämplig häckningsmiljö (utan att bohål upptäcktes) vid Dösebacka, Kungälv och Vallhamn, Tjörn. Som vanligt saknas uppgifter från flera tidigare häckningslokaler.

Ladusvala *Hirundo rustica*

Årets första ladusvalor upptäcktes 12 april. Arten sågs därefter regelbundet fram till 14 oktober, följt av två fynd av ensamma fåglar 29 respektive 30 oktober. Största rapporterade ansamlingen: 800-1000 ex vid Kippholmen, Björlanda, Hisingen 13 september (Bo Brinkhoff, Andréas Hagström, Ola Wennberg).

Hussvala x ladusvala *Delichon urbicum x Hirundo rustica*

Bohusläns första fynd av en sådan hybrid: 1 1K Stubbarna, Rossö, Strömstad 21 augusti (Anton Kvarnbäck).

Rostgumpsvala *Cecropis daurica* Rr

Bohusläns femte och sjätte rostgumpsvala sågs under maj månad: 1 ex Mollön, Uddevalla 3–5 maj (Per Wohlin, Peter Nilsson m fl) och 1 adult Brevik, Öckerö 21 maj (Bo Brinkhoff). De tidigare fynden, samtliga gällande ensamma fåglar, gjordes vid Grebbestad, Tanum 5 juni 1976, Torslandaviken, Hisingen 3 och 6–9 maj 2005, Lammön, Sannäsfjorden, Tanum 13 april 2008 och Kåvaneberget, Munkedal 24 april 2012.

Hussvala *Delichon urbicum*

Första hussvalan för året sågs 17 april, sista 2 oktober. Största ansamlingen: 150 ex Beläterödsviken, Kollungeröd vatten, Orust 13 maj (Stefan Oscarsson).

Större piplärka *Anthus richardi* Rr

Arten har påträffats varje år under 2000-talet med undantag för 2011. Detta år blev det två septemberfynd (samma dag, och dessutom fenologirekord), samt ett oktoberfynd. Därmed föreligger 31 fynd (32 ex) i landskapet, samtliga gjorda mellan 11 september och 4 november.

1 ex mot S Hyppeln, Ö-ö 11 sep kl 7:15 (Roger Eskilsson, Lars Carlbrand). 1 ex Gamla flygfältet, Torslandaviken, H-n 11 sep kl 18:00 (Magnus Persson). 1 ex Ödsmåls kile, K-v 18 okt (Björn Dellming).

Trädpiplärka *Anthus trivialis*

Första vårobservationen 14 april, sista för hösten 1 oktober.

Rödstrupig piplärka *Anthus cervinus*

Totalt 39 fynd av 44 ex, vilket nästan når upp till förra årets rekordnotering (49 ex). Tre av fynden var från maj (listas nedan), övriga gjordes mellan 31 augusti och 11 oktober. Observationer i oktober är långt ifrån årliga, men 2014 gjordes ovanligt många: Inte mindre än tre fynd (4 ex) rapporterades 11 oktober, vilket troligen också är det senaste datum som arten setts i landskapet.

Vårfynd: 1 ex Basteröd, Klövedal, T-n 3 maj (Kristoffer Nilsson). 1 ex Torslandaviken, H-n 13 maj (Fredrik Spak). 1 ex Valnäs tjärne, Nord-Koster, S-ad 27 maj (Olof Kosterberg).

Vattenpiplärka *Anthus spinoletta* Rr

Endast ett fynd i år, liksom 2012, då arten senast sågs: 1 ex Marstrandsön, Kungälv 7 november (Peter Strandvik). Därmed har ca 50 fynd (ca 62 ex) gjorts i landskapet. Vattenpiplärkan har ännu inte hämtat sig efter de kalla vintrarna 2009–2010 och 2010–2011. Antalet sedda exemplar i Sverige nådde en topp 2003 med 180 ex; sedan dess har dock årssumman minskat kraftigt (t ex sågs blott 15 ex under 2011). Utvecklingen i Bohuslän har gått i samma riktning. Högsta årssumman, 13 ex, är från 2005, varefter antalet sjunkit undan för undan. För Bohusläns del verkar dock minskningen ha startat redan innan de två stränga vintrarna.

Gulärla *Motacilla flava*

Årets första gulärleobs gjordes 19 april, den sista 2 oktober (näst sista noterades 25 september).

Sydlig gulärla *Motacilla flava flava*

Häckningar konstaterades vid Torslandaviken (minst 5 par), Lilla Oxhagen, Hisingen (1 par) och Ädelstensvägen, Kode, Kungälv (1 par). Indikationer på häckning noterades dessutom vid Färlevfjorden, Munkedal/Lysekil (2 par), Solberg, Romelanda, Kungälv (1 par), Tjurholmen, Göta älv, Kungälv (minst 10 par), Öxnäs, Säve, Hisingen (1 par), Gullbringa, Hålda, Kungälv (1 par) och Olsby kile, Tjörn (1 par). Dessa noteringar ger närmare 30 par, vilket är dubbelt upp

jämfört med skattningen från 2011 (15 par). Och då tillkommer säkerligen några par på lämpliga lokaler som inte kontrollerats.

Citronärsla *Motacilla citreola* Rr

Bohusläns tionde fynd kom, sågs och dokumenterades i form av en 2K hane 27 april vid Ödsmåls kile, Kungälv (Björn Dellming). De tidigare fynden är från 1995, 2000 (2 fynd), 2002, 2003, 2005, 2006, 2007 och 2012. Kommunfördelning (inkl. årets fynd): Uddevalla 4, Kungälv 2, Strömstad, Sotenäs, Tjörn och Hisingen.

Forsärsla *Motacilla cinerea*

För första gången sedan 2010 noterades arten under vintertid (två fynd i december, se nedan). I övrigt observerades forsärlor mellan 1 mars och 15 november. Arten har rapporterats med häckningskriterier från omkring 25 lokaler, men minst 50-100 par torde väl ändå häcka? Populationen skattades innan de stränga vintrarna 2009/10 och 2010/11 till minst 500 par.

Decemberfynd: 1 ex Sunningen, U-a 26 dec (Hans Börjesson). 1 hona Akzo Nobel, S-nd 30 dec (Stefan Oscarsson).

Sädesärsla *Motacilla alba*

En individ med skadad vinge uppehöll sig på Åstol, Tjörn 25 november 2013 till 12 januari 2014 (Anders Alander m fl). En sädesärsla av obestämd ras sågs i Hamburgsund, Tanum 5 mars (Bitten Svensson). Därefter rapporterades den vanliga rasen regelbundet mellan 19 mars och 30 november. Året avslutades med en rastande individ vid Saltkällan, Munkedal 25 december (Nisse Henriksson, Daniel Christou). Fynd av den engelska rasen redovisas nedan.

Engelsk sädesärsla *Motacilla alba yarrellii* Rr

Uppträdde ovanligt talrikt denna vår: minst 8 ex rapporterades, alla mellan 11 och 27 mars (se nedan). Därutöver noterades en eller två fåglar som bedömdes som hybrid mellan raserna *alba* och *yarrellii* (se nedan). I Norge noterades också en smärre invasion och rasen sågs med fler än 10 individer på ett tiotal lokaler, framför allt i den sydvästra delen, där enstaka par häckar regelbundet. Vanligen observeras 1-3 ex per år i Bohuslän; årets siffra överträffas dock av 2006 då 9 ex noterades.

3 3K+ hanar Tofta herrgård, K-v 11–24 mars (Peter Strandvik, Nils Abrahamsson, Ingemar Bernhardsson m fl). 1 2K hane Tofta herrgård, K-v 18–22 mars (Thomas Liebig m fl). 1 hane Myggstaviken, Tofta kile, K-v 27 mars (Peter Strandvik). 1 3K+ hane Sävelycke, Jörlanda, S-nd 24 mars (*Per Undeland, Jan Johansson, Owe Hougström). 1 hane Norrvikarna, Nord-Koster, S-ad 15–22 mars (Olof Kosterberg). 1 ex Basteviken, Nord-Koster, S-ad 16 mars (Olof Kosterberg).

Sädesärsla, *alba x yarrellii* *Motacilla alba alba x yarrellii*

Denna rashybrid noterades första gången 2011, men i takt med den ökade

Hane av engelsk sädesärta vid Tofta herrgård, Kungälv 20 mars 2014.

Foto: Lennart Hermansson (www.tringafoto.se)

granskningen av engelska sädesärlor har det visat sig att även hybrider förekommer. Två fynd i år bedöms gälla hybrider: 1 ex Valnäs, Nord-Koster, Strömstad 4 maj och 1 ex Valnäs tjärne, Nord-Koster, Strömstad 6 juli (båda Olof Kosterberg).

Sidensvans *Bombycilla garrulus*

Största flocken under våren var 200 ex (Uddevalla i januari), och sista vårrapporten kom 28 april. Första höstnoteringen var från 7 oktober. De högsta rapporterade siffrorna under efteråret var ynkligt låga – största flocken bestod av 45 ex (Smögen i november).

Näktergal *Luscinia luscinia*

Drygt 200 sjungande näktergalar har registrerats, den högsta årssiffran hittills. Som vanligt återfinns de flesta längst nere i söder: Hisingen och Öckerö svarar för mer än hälften av individerna. Kommunfördelning återfinns nedan. Sjungande fåglar har rapporterats under perioden 27 april till 6 juli, därefter endast ett fynd (1 1K-fågel 7 augusti).

S-ad	T-m	S-s	M-I	L-I	U-a	L-E	O-t	T-n	S-nd	K-v	H-n	Ö-ö	Totalt
6	7	15	0	3	2	3	21	13	3	18	72	40	203

Blåhake *Luscinia svecica*

Endast 14-16 rastande ex har rapporterats, varav 13-15 på våren (9–20 maj) och 1 under hösten (12 september). Ett ganska mediokert resultat: medianvärdet för de föregående tio åren är 19 ex. Ett diagram över artens förekomst i landskapet 1976–2008 återfinns i *Fåglar i Bohuslän* 1/2009.

Svart rödstjärt *Phoenicurus ochruros*

Endast en säker häckning i Bohuslän i år, den första säkerställda på Tjörn: 4 ex, varav 2 ungar, Vallhamn, Tjörn 19 april–3 oktober (Petra Söderqvist, Göran Andersson, Stefan Mattsson m fl). Dessutom ett, eventuellt två revir vid Kasen, Uddevalla: 2 hanar permanent revir Kasen, Uddevalla 19 apr–11 juni (Lars Viktorsson, Peter Nilsson, Peter Johansson m fl). Därutöver gjordes ca 30 fynd under perioden 28 februari–november. Fyra äkta vinterfynd: 1 adult hane Lilla Kärrsvik, Öckerö 1 januari (Simon Bäck). 1 ex Torslandaviken, Hisingen 19 december (Christer Fält). Som mest 2 ex Borealis kracker, Stenungsund 22–30 december (Petra Söderqvist, Lasse Svensson). 1 2K+ hane Smögen, Sotenäs 28 december (Nisse Henriksson, Peter Backman, Hans Petersson).

Rödstjärt *Phoenicurus phoenicurus*

Årets första rödstjärt rapporterades 18 april, den sista 9 oktober (och den näst sista 30 september).

Buskskvätta *Saxicola rubetra*

De första vårobsarna gjordes 23 april. Två oktoberfynd avslutade året; sista datum var 5 oktober (se nedan), medan det tredje sista fyndet gjordes 21 september.

Oktoberfynd: 1 1K Ödsmåls kile, K-v 3 okt (Mats Raneström, Peter Strandvik). 1 ex Mudderdammen (Boh-delen), Torslandaviken, H-n 5 okt (Magnus Persson m fl).

Svarthakad buskskvätta *Saxicola rubicola* Rr

Ett fynd: 1 hane Mudderdammen, Torslandaviken, Hisingen 5 oktober (*Magnus Persson, Bo Brinkhoff, Alicia Ayestaran, Christer Fält). Därmed har arten setts 47 gånger (51 ex) i landskapet; dessutom finns 10 fynd (lika många ex) av obestämmd svarthakad/vitgumpad buskskvätta. Den har också varit årlig ända sedan år 2000. Ett diagram över uppträdandet i landskapet 1993–2013 finns i *Fåglar i Bohuslän* 2014 (Fågelåret 2013).

Stenskvätta *Oenanthe oenanthe*

De första vårobservationerna gjordes 29 mars. Därefter sågs arten regelbundet till och med 29 oktober, varefter det blev ett hopp till 13 november då årets sista stenskvätta noterades: 1 ex Sandviken, Rörö, Öckerö (Bo Brinkhoff, Ola Wennberg).

Ringtrast *Turdus torquatus*

Vårfynden gjordes mellan 31 mars och 21 maj (med näst sista rapport 10 maj). Totalt rapporterades minst 215 ex under vårsträcket (konservativt räknat som summan av maxantalet för varje lokal). På två lokaler observerades fler än 10 individer, se nedan. Under hösten sågs 25 ex mellan 9 oktober och 15 november, vilket är ovanligt många. Vanligen utgörs höstfynden av ensamma fåglar, men denna hösten sågs tre små grupper (se nedan).

Största ansamlingarna under våren: 12 ex Fykan, Ramsvikslandet, S-s 11 apr (Lennart Hermansson, Jan Johansson). 11 ex Valnäs, Nord-Koster, S-ad 27 apr (Olof Kosterberg).

Största ansamlingarna under hösten: 4 ex Hynnö, Hamburgö, T-m 15 okt (Jan-Åke Hansson). 4 ex Fykan, Ramsvikslandet, S-s 18 okt (Lasse Svensson, Petra Söderqvist).

Taltrast *Turdus philomelos*

Fem fynd av ensamma fåglar 1 januari–14 februari. Därefter regelbundet rapporterad från 27 februari till årets slut, även om observationerna kom glesare i november (11 fynd av totalt 20 ex) och december (6 fynd av ensamma fåglar).

Dubbeltrast *Turdus viscivorus*

Fyra fynd av ensamma fåglar mellan 11 januari och 3 februari. Därefter observerad regelbundet från 26 februari fram till 22 november. Året avslutades med fyra fynd av ensamma fåglar 15–26 december. Största ansamlingen var 65 ex vid Inre Kilen, Lyr, Orust 30 september (Max Allan Niklasson, Stefan Oscarsson).

Gräshoppsångare *Locustella naevia*

Sammanlagt har omkring 85 sjungande fåglar rapporterats, vilket är i nivå med fjolårets rekordsiffra. Som vanligt dominerar Hisingen (ca 37 ex), följd av Kungälv (16), Tanum (16), Munkedal (4), Uddevalla (4), Tjörn (3), Sotenäs (2), samt Stenungsund, Orust och Lilla Edet (vardera 1). Arten hördes under perioden 28 april–18 juli.

Flodsångare *Locustella fluviatilis*

Sex sjungande flodsångare påträffades i Bohuslän 2014. Arten har uppträtt årligen sedan 2006, och antalet fynd är nu uppe i 56 (lika många ex).

1 ex Ryk, Tanumshede, T-m 24–28 maj (Anton Kvarnbäck, Sune Westman m fl). 1 ex Östra Torp, Utby, Hjärtum, L-E 30 maj (Lasse Svensson, Nils-Erik Nilsson, Petra Söderqvist). 1 ex Bottna, T-m 31 maj–9 juni (Per Larsson, Rune Hixén) och på denna lokal ytterligare 1 ex 31 maj (Per Larsson). 2 ex Lerbäck, Säve, H-n 27–28 maj (Jon Håkansson m fl).

Sävsångare *Acrocephalus schoenobaenus*

Totalt har 79 sjungande sävsångare rapporterats, vilket överträffar fjolårets rekordnotering med fyra exemplar. Fördelningen mellan kommunerna var som följer: Hisingen 35 ex, Kungälv 11, Orust 6, Uddevalla 3, Strömstad 1, Tanum 1, Stenungsund 1 och Lilla Edet 1. Den första sjungande fågeln hördes 30 april, och

den sista 16 augusti. Vid Sudda på Hönö märkte Björn Zachrisson 12 ex mellan 30 juli och 16 september (sistnämnda datum utgör också sista rapportdag för året).

Busksångare *Acrocephalus dumetorum* Rr

Tre fynd av sjungande busksångare i år: 1 ex Osbäcken, Lexby, Björlanda, Hisingen 31 maj–10 juni (John Fjortoft Karlsen m fl), 1 ex Uxås, Hjärtum, Lilla Edet 3 juni (Lasse Svensson) och 1 ex Assmunderödvatten, Torp, Orust 6–11 juni (Stefan Oscarsson, Max Allan Niklasson m fl). Därmed har 20 fynd gjorts i Bohuslän; totalt rör det sig om 23 ex (häckningen på Hisingen under 2007 räknas som ett enda fynd av 4 ex). Fördelningen mellan kommunerna är Tanum 4 fynd, Kungälv, Orust, Lilla Edet och Hisingen 3 vardera, Strömstad 2 samt Munkedal och Uddevalla 1 vardera.

Kärrsångare *Acrocephalus palustris*

Sjungande kärrsångare hördes regelbundet under perioden 11 maj–19 juli. Vid Sudda på Hönö ringmärkte Björn Zachrisson 14 kärrsångare mellan 25 juli och 12 september (sistnämnda datum blev också sista rapportdag för året).

Rörsångare *Acrocephalus scirpaceus*

Första rörsångarna sjöng 27 april, medan den sista sjungande rapporterades 29 juli. Årets sista fynd utgjordes av en ringmärkt fågel vid Sudda, Hönö, Öckerö 6 oktober (Björn Zachrisson), där för övrigt drygt 90 rörsångare ringmärktes under höstsäsongen.

Trastsångare *Acrocephalus arundinaceus*

Ett fynd i Bohuslän 2014: 1 sjungande ex vid Morlanda dammar, Orust 23 maj (Stefan Avenfors m fl). Totalt har nu 34 fynd (35 ex) registrerats i Bohuslän. Diagram över den årliga förekomsten i landskapet finns i det bohuslänska Fågelåret 2009 (*Fåglar i Bohuslän* 2010).

Härmsångare *Hippolais icterina*

Sjungande härmsångare rapporterades mellan 4 maj (fenologirekord!) och 18 juli. Den sista observationen för året gjordes 26 augusti.

Höksångare *Sylvia nisoria*

Fyra fynd under året, och för andra året i rad inga tecken på häckning i landskapet. En tillfälligt sjungande fågel noterades i juni. Övriga tre fynd var höstfynd, varav två vid ringmärkning. En genomgång av höksångarens historik i Bohuslän återfinns i *Fåglar i Bohuslän* 1/2011.

1 sjungande Dotorp, Torsby, K-v 7 juni (Ragnar Gustafsson). 1 1K Tjälleviks mosse, Hönö, Ö-ö 12 aug (Hans Zachrisson). 1 1K ringmärktes Grosshamn, Ramsvikslandet, S-s 16 aug (Per Wohlin, Peter Backman, Sussie Carlström). 1 1K ringmärktes Sudda, Hönö, Ö-ö 13 okt (Björn Zachrisson, Marinko Karabatic).

*Taigasångare vid Otterslätt, Tegneby i Orust kommun 2 oktober 2014.
Foto: Max Allan Niklasson (<http://maxallan.se>)*

Ärtsångare *Sylvia curruca*

Rapporter om sjungande ärtsångare finns mellan 21 april och 8 juli. Arten sågs mer eller mindre regelbundet fram till 18 oktober, varefter två fynd gjordes i slutet av november (se nedan). Möjligen hade dessa sena individer ett östligt ursprung.

Novemberfynd: 1 ex Hummerviken, Öckerö 21–26 nov (Hans Zachrisson m fl). 1 ex Kungshamn, S-s 21 nov (Tomas Eldh).

Törnsångare *Sylvia communis*

Årets första fynd var en sjungande fågel 26 april, den sista sjungande noterades 20 juli. Arten rapporterades frekvent fram till 20 september.

Trädgårdssångare *Sylvia borin*

Årets första trädgårdssångare hördes 4 maj. Sjungande fåglar rapporterades sedan fram till 19 juli. Arten observerades regelbundet till och med 29 september, därefter följde ett sent fynd: 1 fläderbärsätande ex vid Åkerbräckan i Lysekil 25 oktober (Ingemar Åhlund).

Svarthätta *Sylvia atricapilla*

Januari bjöd på 9 fynd (ex) och februari 6. Därefter dröjde det ända till 17 april innan arten sågs. Sjungande svarthättor noterades mellan 19 april (plötsligt 10

sjungande) och 22 juli. Året avslutades med 7 fynd (ex) i november och 5 i december.

Lundsångare *Phylloscopus trochiloides* Rr

För tredje året i rad sjöng en lundsångare i Bohuslän: 1 sjungande ex Ersdalen, Hönö, Öckerö 9–12 juni (Magnus Rahm m fl). Därmed har 27 ex påträffats i landskapet. Kommunfördelningen är som följer: Uddevalla 7 ex, Kungälv 4, Lysekil, Orust och Sotenäs 3 vardera, Strömstad, Stenungsund och Öckerö 2 vardera, samt Tanum 1. Arten har som synes ännu inte påträffats i Munkedal, Lilla Edet, Tjörn och bohusdelen av Hisingen.

Taigasångare *Phylloscopus inornatus* Rr

Tre godkända fynd 2014 höjer antalet ex till totalt 43 i landskapet (dessutom finns fyra rapporter som inte kan publiceras på grund av att raritetsrapport inte inkommit). Arten har noterats under tolv av de senaste femton åren, med en högsta årssiffra på 8 ex. I *Fåglar i Bohuslän 2/2012* finns en översikt av fynden 1969–2011.

1 ex Bulid, Fasseröd, U-a 1 okt (Lennart Hermansson). 1 ex Otterslätt, Tegneby, O-t 2 okt (Max Allan Niklasson). 1 ex Backaplan, H-n 5 okt (Håkan Aronsson).

Grönsångare *Phylloscopus sibilatrix*

De första grönsångarna hördes sjunga 26 april (6 ex) och den sista 9 juli. Den sista noteringen för året gjordes 23 augusti.

Gransångare *Phylloscopus collybita*

Tre januarifynd (detaljer nedan). Första vårfågeln sågs 15 mars och den första sjungande hördes dagen därpå, sedan allmänt sjungande från 21–22 mars. Året slutade med 9 fynd (10 ex) i november och 2 fynd/ex i december (detaljer nedan).

Vinterfynd: 1 ex Hönö kyrkogård, Hönö, Ö-ö 4 jan (Bengt Karlsson). 1 ex Mudderdammen (Boh-delen), Torslandaviken, H-n 10–20 jan (Stefan Svanberg m fl). 1 ex Slingan, Hönö, Ö-ö 19 jan (Bengt Karlsson). 1 ex Källsby gård, Jörlanda, S-nd 3–28 dec (Per Undeland). 1 ex Mudderdammen (Boh-delen), Torslandaviken, H-n 21–23 dec (Christer Fält, Lars Persson).

Sibirisk gransångare *Phylloscopus collybita tristis* Rr

Bohusläns andra bekräftade fynd av denna underart: 1 ex Måseskär, Orust 23 september (Max Allan Niklasson, Stefan Avenfors, Stefan Oscarsson). Det första fyndet gjordes vid Torslandaviken, Hisingen 3 december 2012. Underarten har säkerligen tidigare varit förbisedd på grund av att viss förvirring rått angående vilka karaktärer som varit utslagsgivande, och inte minst för att Raritetskommittén under lång tid endast behandlade handhållna fåglar av rasen. Numera bedöms underarten av de regionala rapportkommittéerna, men för årets fynd inhämtade Rrk Bohuslän för säkerhets skull synpunkter från Rk.

Lövsångare *Phylloscopus trochilus*

Första obsen gjordes 12 april, medan den andra kom 17 april (tillika den första sjungande fågeln); mer allmänt sjungande från 19–20 april. Regelbundet rapporterad fram till 30 september, därefter ett fynd 9 oktober.

Grå flugsnappare *Muscicapa striata*

Första fågeln sågs 1 maj, medan sista obsen gjordes 25 september.

Mindre flugsnappare *Ficedula parva*

Två fynd, båda av sjungande fåglar i Uddevalla kommun: 1 hane Ljungs kile (NV om Laxbutiken) 24 maj (Lasse Svensson) och 1 hane Bodeleån 27 maj (Kenneth Johansson, Agneta Olsson, Jan Johansson).

Halsbandsflugsnappare *Ficedula albicollis* Rr

En hane sågs vid Lassadammen, Lysekil 7 maj (Ingemar Åhlund), landskapets sjätte fynd. De tidigare gäller också ensamma hanar, vilka sågs i Kungälv (1991 respektive 2001), Tanum (samma ex både 2001 och 2002), Lysekil (2007) och Hisingen (2010). Samtliga fåglar har upptäckts under perioden 7–23 maj.

Svartvit flugsnappare *Ficedula hypoleuca*

Årets första svartvita sågs 20 april, medan de första sjungande hördes 26 april. Sista noteringen gjordes 11 september, näst sista 28 augusti.

Skäggmes *Panurus biarmicus*

Häckningar konstaterades som så ofta vid Tofta kile, Kungälv och Torslandaviken, Hisingen. Antalet par är svårt att uppskatta, som mest sågs 25 respektive 30 ungfåglar på dessa lokaler (Peter Hvass respektive Ola Wennberg). Enstaka fåglar noterades dessutom under häckningstid (april t o m augusti) på ytterligare fyra lokaler: Nordviks ängar på Tjörn, Sjöhed och Kippholmen längs Nordre älv samt Sudda på Hönö. På alla ovanstående lokaler utom Sjöhed rapporterades arten också under övriga delar av året. Vid Kippholmen sågs minst 25 ex och högflykt 21 oktober (Bo Brinkhoff, Alicia Ayestaran). Det döljer sig antagligen fler skäggmesförekomster längs Nordre och Göta älv, liksom kanske vid till exempel Kollungeröd vatten. Under hösten fanns dessutom stationära fåglar vid Strömsvattnet i Strömstad (september och året ut), Rödsvatten vid Hälleviksstrand på Orust (december) och Kvillehed vid Nordre älv (oktober och året ut). Därutöver noterades enstaka fynd från omkring tio lokaler, framför allt höstetid. Högsta rapporterade antal under året var 100 ex vid Tofta kile 2 november (Kent-Ove Hvass).

Sommargylling *Oriolus oriolus*

Fyra fynd 2014, alla av sjungande fåglar i slutet av maj. Gyllingen har uppträtt årligen med 1-6 ex i Bohuslän sedan 2002, och totalt har 98 ex registrerats i

landskapet till och med 2014. I 2010 års nummer av *Fåglar i Bohuslän* (Fågelåret 2009) finns ett diagram över artens uppträdande i landskapet 1965–2009.

1 sj Morlanda säteri, O-t 22 maj (Stefan Oscarsson). 1 sj Vallhamn, T-n 23 maj (Stefan Mattsson, Göran Andersson). 1 sj Utby, Hjärtum, L-E 24–25 maj (Lasse Svensson, Björn Dellming, Karin Magnander). 1 2K hane sj Askesby, Säve, H-n 26 maj (Lennart Larsson).

Törnskata *Lanius collurio*

Första törnskatan sågs 7 maj, sista för året 11 september.

Varfågel *Lanius excubitor*

Sista vårfyndet gjordes 21 april, medan höstens första sågs 12 september.

Råka *Corvus frugilegus*

Inga sommarfynd. Råkan har heller aldrig häckat i Bohuslän. Under våren sågs rastande och sträckande fåglar mellan 12 februari och 28 maj. Under hösten regelbundet från 11 september till 28 november, därefter två fynd av ensamma råkor i december: 1 ex Fridhem, Hisingen 14 december (Freddy Persson) och 1 adult Nordviks ängar, Skärhamn, Tjörn 27–31 december (Tomas Torstenson, Christina Torstenson). De två största flockarna var 27 ex sträckande förbi Hyppeln och Rörö, Öckerö 6 oktober (Bo Brinkhoff) och 25 ex sträckande Hyppeln, Öckerö 21 oktober (Peter Hamrén).

Svartråka *Corvus corone corone*

Åtta fynd (9 ex), varav sju från föråret och ett i slutet av året (detaljer nedan).

2 ex Kvillen, Bärby, Säve, H-n 8 apr (Nils Abrahamsson). 1 ex Kanndalen, Öckerö 23–26 apr (Bo Brinkhoff, Ola Wennberg, Adrian Gimdal). 1 ex Torslandaviken, H-n 29–30 apr (Magnus Persson, Gunilla Midbratt). 1 ex Sandåker, Hede, M-l 3 maj (Mats Tunsvik). 1 ex Valön, Svenneby, T-m 10 maj (Göran Andersson). 1 ex Rörvik, Sotenkanalen, S-s 14 maj (Jan Artursson). 1 ex Bärby, Stora Höga, S-nd 10–11 juni (Per Undeland). 1 ex Gullö, Säve, H-n 21–31 dec, fågeln fanns troligen på plats redan 5 nov (Lars Gustafsson).

Korp *Corvus corax*

Högt antal: 93 ex förbiflygande vid Bredfjället, Uddevalla 3 oktober (Lasse Svensson). Observatörens kommentar kan kanske också vara värd att återge: ”Dryg vecka till älgjakten och korparna är redo.”

Stare *Sturnus vulgaris*

I januari sågs fler än 100 ex vid två tillfällen, båda gångerna på Hisingen. I december gjordes 21 fynd; största ansamlingen var då 350 ex i Forshälladalen, Uddevalla 13 december (Mikael Korpi, Ingela Björkdahl).

Gulhämpling *Serinus serinus* Rr

Fyra fynd av ensamma fåglar mellan 18 april och 10 maj, vilka höjer antalet fynd till totalt 19 (25 ex) i Bohuslän. Arten har noterats fem av de senaste sex åren.

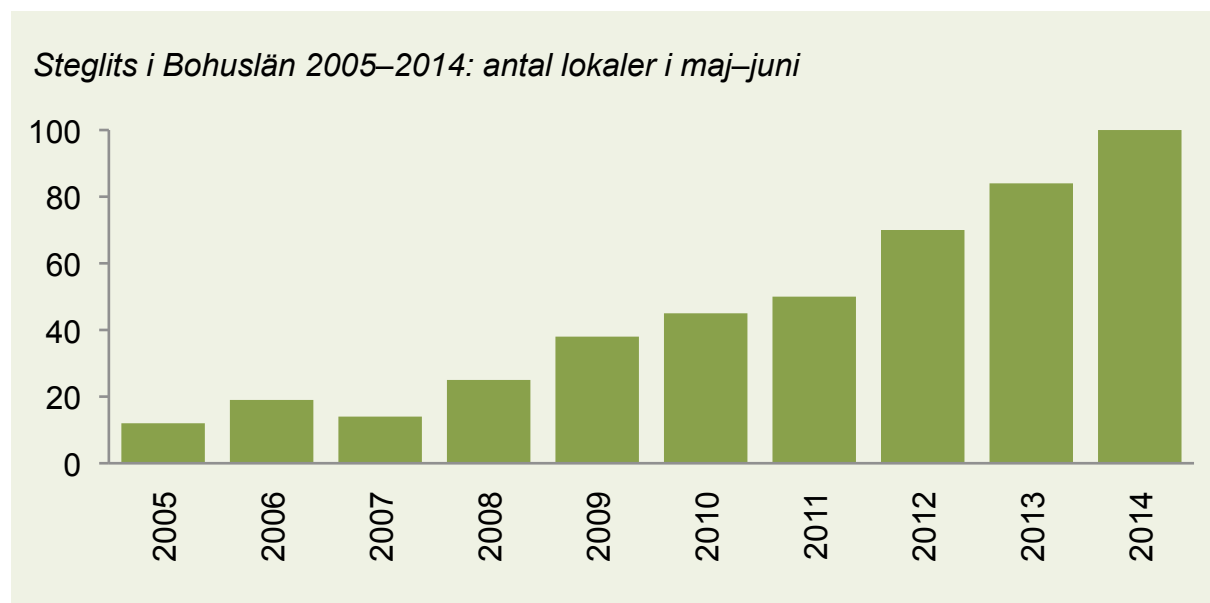
Kommunfördelning: Hisingen 5 fynd, Uddevalla 4, Kungälv 4, Orust 2, samt Lysekil, Sotenäs, Tanum och Öckerö 1 vardera. Resöfågeln utgör första fyndet i Tanums kommun.

1 ex Resö camping, Resö, T-m 18 apr (Simon Rix). 1 ex Torslandaviken, H-n 19 apr (Magnus Unger). 1 hane Bastö, Ryskärsfjorden, K-v 27 apr (Andreas Sandberg). 1 hona Marstrandsön, K-v 10 maj (Peter Strandvik).

Steglits *Carduelis carduelis*

Arten bara fortsätter att öka både under häckningstid och vintertid. Nedanstående diagram visar antalet lokaler på vilka arten noterats i landskapet i maj och juni respektive år. Flockar med 50 ex eller fler redovisas nedan.

50–100 ex Sjöris älvs mynning, Färlevfjorden, M-l 10–25 jan (Lennart Hermansson 50 ex Foss, M-l 20 jan (Owe Hougström, Stefan Malm, Torbjörn Arvidsson). 50 ex Orrevikskil, S-ad 17 aug (Stefan Karlsson). 60 ex Ejgdetjärnet, Kämpersvik, T-m 23 aug (Thomas Carlsson). 50 ex Älvängen, Harestad, K-v 15 okt (Magnus Lundström).

Hämpling *Carduelis cannabina*

Första hämplingarna visade sig 18 mars. Rapporterades därefter regelbundet fram till 25 oktober, följt av ett fynd 19 november (7 ex) och ett vinterfynd: 1 ex Sudda, Hönö 8–28 december (Bo Brinkhoff, Bengt Karlsson, Hans Zachrisson m fl).

Ovanligt många rapporter med 100 ex eller fler (redovisas nedan i datumordning).

200 ex Bubacka gård, Härnåset, L-l 6 juli (Willy Johansson). 150 ex Breviks kile, T-n 15 aug (Lasse Svensson). 100 ex Hjälmsvik, Kalvöfjorden, O-t 18 aug (Thomas Liebig). 100–160 ex Orrevikskil, S-ad 20–27 aug (Matti Åhlund). 150 ex Restad, Håltå, K-v 20 aug (Peter Strandvik). 150 ex Grosshamn, Ramsviklandet, S-s 3 sep (Thomas Bernhardsson). 100 ex Valsäng, Klövedal, T-n 9 sep (Per Undeland). 100 ex Torslanda golfbana, Torslandaviken, H-n 2 okt (Ola Wennberg). 150 ex Tofta herrgård, Lycke, K-v 2 okt (Peter Strandvik). 220 ex mot S Hyppeln, Ö-ö 5 okt (Roger Eskilsson, Lars Carlbrand).

Vinterhämsling *Carduelis flavirostris*

Arten observerades under våren regelbundet fram till 2 maj. Första höstrapporten kom 25 september, sågs sedan regelbundet året ut. De två största flockarna omfattade båda 40 ex, och noterades vid Vinningstorp, Solberga, Kungälv 9 april (Owe Hougström) och Långholmen, Havstensfjord, Uddevalla 14 oktober (Jan Johansson, Jan Uddén).

Snösiska *Carduelis hornemanni* Rr

Två fynd från Göteborgsområdet, precis som föregående år: 2 2K Torslanda golfbana, Torslandaviken, Hisingen 5 januari–10 mars (Niklas Aronsson, Ola Wennberg, Roger Eskilsson m fl) och 1 2K Stuvö, Hälsö, Öckerö kommun 11–16 januari (*Rolf Nyback, Uno Unger, Hans Falklind m fl).

Bändelkorsnäbb *Loxia leucoptera*

Åttonde året i rad med bändelobservationer. Mellan 1 januari och 21 mars rapporterades ca 90 ex, samt en eftersläntrare 25 april. Efter ett sommaruppehåll sågs arten åter regelbundet från 9 augusti och in i nästa år. Antalet under efteråret 2014 var ca 80 ex. Årssumman 2014 blev således omkring 170 ex. Vid Toröd, Klövedal, Tjörn visade sig bändelkorsnäbbar från december 2013 fram till 14 februari 2014, som mest 28 ex 3 januari (Jan Johansson, Per Wohlin). Tvåsiffriga noteringar också vid Norra Amdal, Ucklum, Stenungsund (16 ex 5 januari; Ingemar BE Larsson) och Skönhammarsvägen, Stora Höga, Stenungsund (11 ex 11 november; Mats Raneström).

Rosenfink *Carpodacus erythrinus*

Totalt hördes 45 sjungande rosenfinkar; dessutom gjordes ytterligare två fynd med andra häckningskriterier. Årets summa är normal för de senaste åren, där dock 2013 utmärker sig med 80 sjungande. Ett diagram över antalet sjungande fåglar under perioden 1962–2011 finns i *Fåglar i Bohuslän 2/2012* (dvs Fågelåret 2011). Arten hördes sjunga regelbundet mellan 9 maj och 17 juni, och därefter vid ett tillfälle (24 juli, vilket också blev det näst senaste fyndet under året). Sista rosenfinken observerades 26 juli. Nedanstående kommunredovisning visar antalet sjungande fåglar i varje kommun 2010–2014.

	S-ad	T-m	S-s	M-l	L-l	U-a	L-E	O-t	T-n	S-nd	K-v	H-n	Ö-ö	Sum
2010	7	4	0	7	0	1	5	0	1	1	5	14	0	45
2011	10	2	0	4	0	1	3	0	2	1	0	23	2	48
2012	7	3	1	2	1	5	3	0	0	0	4	18	3	47
2013	10	11	4	4	2	5	2	2	0	0	10	25	5	80
2014	4	4	2	5	2	2	1	2	0	1	7	15	0	47

Stenknäck *Coccothraustes coccothraustes*

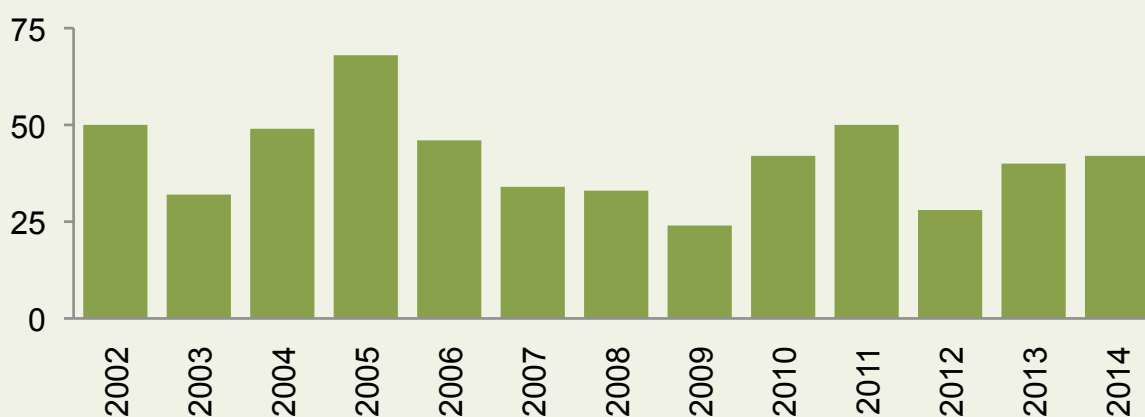
Rapporterad med 10 ex eller fler på sju lokaler, högsta antal emellertid inte högre än 14 ex (Dalarne, Tåsteröds stora vatten, Sotenäs 2 april; Thomas Ring).

Lappspärvar *Calcarius lapponicus*

Sammanlagt gjordes 37 fynd omfattande 42 ex. De fördelade sig på januari 1 fynd (1 ex), februari 1 (1), mars 1 (1), april 6 (6), september 16 (18) och oktober 12 (15). Vårens sista fynd noterades 30 april och höstfynd gjordes under perioden 11 september–30 oktober. Vinterfynd är inte särskilt vanliga; årets tre redovisas nedan.

1 ex Valler, Romelanda, K-v 12 jan (Björn Dellming). 1 ex Måseskär, O-t 17 feb (Thomas Liebig). 1 ex mot O Säby ö, Breviks kile 8 mars (Kristoffer Nilsson).

Lappspärvar i Bohuslän 2002–2014, antal ex

Snöspärvar *Plectrophenax nivalis*

Sista vårobsen gjordes 10 april och första höstobsen 18 oktober. Största flocken under våret var 70 ex på Måseskär, Orust 17 februari (Thomas Liebig) och under efteråret 50 ex vid Källestén, Ramsviksländet, Sotenäs 22 november (Lasse Svensson, Petra Söderqvist).

Ortolanspärvar *Emberiza hortulana*

Årets summa blev ett vår- och tre höstfynd gällande ensamma ortolaner, vilket är lika med medianvärdet för perioden 1980–2014. Ett diagram över artens förekomst i landskapet under perioden 1980–2010 återfinns i *Fåglar i Bohuslän 2/2011*.

1 hona Torslandaviken, H-n 7 maj (Ola Wennberg). 1 ex Vålseröd, Bärfendal, M-l 26 juli (Jan Pålsgård). 1 ex Bredfjället, U-a 25 aug (Lasse Svensson). 1 ex Måseskär, O-t 6 sep (Thomas Liebig, Magnus Larsson).

Sävspärvar *Emberiza schoeniclus*

Under hela januari fanns upp till 15 ex vid Torslandaviken, därtill enstaka rapporter av 1-5 ex från ytterligare åtta lokaler denna månad. I december observerades regelbundet upp till 15 ex vid Torslandaviken på Hisingen och 2 ex vid Sudda på Hönö, som var de enda lokalerna som arten observerades på i december.

BohOF-prylar

Nu kan ni handla några prylar med vår fina logga på. Loggan är ett broderat märke som sitter på alla produkter förutom de som är närmast kroppen för att inte tappa passform. Därför är det screentryck på bl a T-shirtsen. Överskottet går oavkortat till BohOF för bl a fågel-skydd och att utöka intresset för ornitologi i Bohuslän.

Mer information
finns på
www.bohof.com

Bo lugnt och skönt i våra stugor och lägenheter
mitt i Ramsvikslandets naturreservat.

Öppet året om

Helena & Martin Bohlin

Ramsviks Övergård

Hunnebostrand

0523-581 84

070-494 38 26

martin.bohlin@telia.com

www.ramsviksovergard.se

Bohusläns Ornitologiska Förening

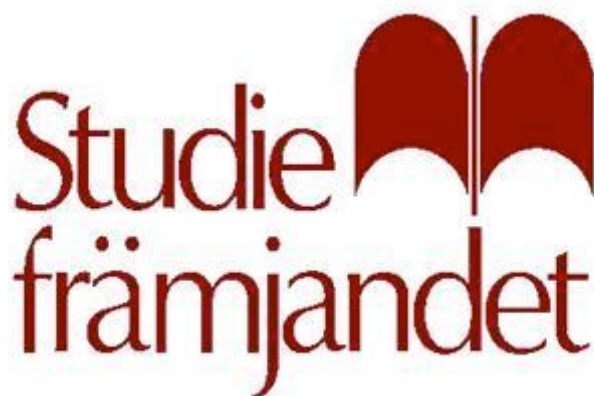
Kommunombud

<i>Kungälv</i>	Peter Strandvik	Tel 070-212 80 76
<i>Lysekil</i>	Mats Tunsvik	Tel 0523-403 44, 070-492 91 74
<i>Munkedal</i>	Joachim Thelin	Tel 070-260 94 44
<i>Orust</i>	Stefan Oscarsson	Tel 0304-107 54, 070-756 70 65
<i>Sotenäs</i>	Jan Artursson	Tel 0523-301 31, 070-353 70 62
<i>Stenungsund</i>	Magnus Larsson	Tel 0303-845 33, 070-272 73 70
<i>Strömstad</i>	Kent Wilhelmsson	Tel 0526-127 55, 070-716 13 29
<i>Tanum</i>	Göran Strömberg	Tel 0525-292 95, 070-264 00 68
<i>Tjörn</i>	Per Undeland	Tel 073-854 24 64
<i>Uddevalla</i>	Kenneth Johansson	Tel 0522-233 61, 070-231 65 91

Bohusläns Ornitologiska Förening

Styrelse (fram till årsmötet 2016)

<i>Ordförande</i>	Stefan Malm <i>stefan.malm@flogas.se</i> Mobil 073-800 86 07
<i>Sekreterare</i>	Kenneth Johansson <i>kennethgjohansson@telia.com</i> Tel 0522-375 24, mobil 070-231 65 91
<i>Kassör</i>	Jahn Ekman <i>jahn.ekman@namke.se</i> Mobil 070-567 96 91
<i>Vice ordförande</i>	Dick Liljegren Mobil 073-931 73 74
<i>Program & aktiviteter</i>	Sussie Carlström <i>sussie@alltidreklam.se</i> Tel 0522-184 01, mobil 073-690 41 60
<i>Fågelskydd & ungdomsgrupp</i>	Sara Elg <i>elg.sara@hotmail.com</i> Mobil 073-716 56 15
<i>Fågelskydd</i>	Nils-Erich Karlsson <i>nils-erich.karlsson@telia.com</i> Mobil 070-441 33 16
<i>Fågelskydd</i>	Kent Wilhelmsson <i>kentawille@hotmail.com</i> Mobil 070-716 13 29
<i>Suppleant</i>	Max Allan Niklasson <i>je.suis@maxallan.se</i> Mobil 072-326 69 18

Bohusläns Ornitologiska Förening 2015